

دۆست و برا و خۆشهويستی رېزليځگړاو کاک ئاسۆس! سلاو و ئاواتی کامهړانیت!

بهر له دوو سعاتیک نامه‌ی شیرینت گه‌یشت، بیگومان خۆت ده‌زانی ئه‌و تهرزه نامه‌یه چ تاموشام له چه‌ژی مروی ئاره‌زوومه‌ندی چاکي و پاکی ده‌گيرئ و چ ته‌وژم و گه‌رمییه‌ک به ده‌ماره ست و ساردبوویه‌وی بابایه‌کی تامه‌رزو نه‌شکاوی بلندنور و وردپتو و دوورخوین ده‌به‌خشیئت.

گه‌رامه‌وه بو ئه‌و نامه‌یه‌ی بهر له سالیکی و دوو مانگ کاکه «وریا» بومی ناردبوو دیتم که‌رتی یه‌که‌می ناوت له‌و نامه‌یه‌دا که‌رتی دووه‌می خاوه‌ن ئیمزایه. راستیه‌که‌ی ئه‌وسا نه‌مده‌زانی «ئاسۆس» له‌ جیرانه‌تی کاکه‌ هیوا که‌ ته‌نھا که‌شیده‌یه‌کی چه‌ند میلیمه‌تری لیکنتری‌ای جودا ده‌کاته‌وه، چ باس و خه‌به‌ریکی له‌ دوايه‌ چونکه‌ پېشتر به‌خزمت ناوت نه‌گه‌یشتبوو. له‌و ساوه‌ که‌ نامه‌م پي گه‌یشته‌وه، بهر له‌ سالیکی، که‌ تییدا پرۆزه‌ی دووباره‌ له‌چاپدانی «گه‌شتی ژيانم» پېشنياز کراوه و ته‌واویک پي حه‌سامه‌وه له‌ که‌لکه‌له‌ی گرتنه‌به‌ری ئه‌و «گه‌شته» بووم. کتیبه‌که‌ی گه‌شت له‌ هه‌ولیر مابوو به‌ ئاسانی بوم نه‌ده‌گه‌یشته‌ به‌غدا، چوونه‌ بنباریسی له‌ حالوباری ئیستا که‌مدا [که‌ پاریش هه‌ر «ئیستا» حیسابه‌] بی یارمه‌تیدان له‌ وزه‌مدا نییه‌ چونکه‌ بیگومان به‌لای که‌مه‌وه کاره‌که‌ 6 مانگی ده‌ویت که‌ واز له‌ هه‌موو چالاکیه‌کی سه‌ر به‌ نووسین و نیوه‌مسوگه‌ر کردنی بژیو به‌ینم... تا له‌و دوايانه‌دا له‌ هه‌لیکی پتوه‌ندیکردنی ماموستا «فه‌ره‌اد شاکه‌لی» به‌ ته‌له‌فون داوام لیی کرد که‌ سه‌ر به‌رشتیکه‌رانی «گه‌شت...» ناگادار بکاته‌وه له‌و وه‌زعه‌ ناله‌باره‌ی من. ئیتر نازانم نامه‌ی تو هی ئه‌و خه‌به‌ردانه‌یه‌ یان ریکه‌وت جووتی هیتاون...

به‌هه‌مه‌حال من لیږه‌ به‌دواوه - دواي 3-4 رۆژ - ده‌که‌ومه‌ سه‌ر پینداچوونه‌وه و هه‌له‌ راستکردنه‌وه و که‌موکوږی برین... و... هتدی گه‌شته‌که‌. له‌ نامه‌ی کاک وریادا

هاتووہ کہ ئالقیہی پینج له گهشته کهدا دوو ئالقیہی گرتۆتوه واته دهبوو به کیان ئالقیه شهس بیت... من گهرامهوه بو کتیبه که [که دهوری 20 رۆژیک دهبیت له ههولیرهوه بۆیان هینام] دهبینم ئالقیهی شهس دوو جارن بۆته ژماره: یه کیان شهس، دووه میان شهس-ب: له نیوان پینجه م و شهشه مدا که لاین پهیدا نییه... له لایهن هه ناردنی کتیبه که وه بۆتان: ئه گهر که سی وه هاتان ره چاو کردوو بۆتانی بنیریت با بزانه کتیه هه تا دواى لى بوونه وه له هه موو سه روبه ریکی کاره که ته سلیم به ئه و بکه م ئه گینا خۆم به جوړیک له جوړان و له ریی که سیک له که سانه وه بۆتانی ده نیرم. ئومید ده که م پیوه ندیمان به رده وام بیت. دووای گهشته که ئومید ده که م به قه ده ر توانا نووسیتان بو بنیرم.

نامه که ی کاک وریا داوای کردبوو له سه ر بابه تیک بنووسم که له چاوپیککه وتنی کدا له گه ل «سلام الشماع» ی نوینه رى رۆژنامه ی «الجمهوریه» ئا ئه و بابه ته به م جوړه روونم کردۆته وه: ((وأخطر ما عندي هو المخزون في نفسي وعي والذي يصور فهمي للكون ومفاهيم «المطلق»...))

لیره دا ته جره به یه کی بچووکی جولانه ی «فکر» ژووړا و ژیرا دهور ده که مه وه بۆت...

شهویکی له شهوانی وردبوونه وه ی ناچاریم، که دووای سه عات یه ک دهستم دایه نووسین له ته ئینی مرحوم عبدالمجید لطفی، سه ره تای قسان به م رسته یه دهستی پی کرد: «إنطلقت الطبيعة من رحم الأزل...» ئه مه م نووسی و که وتمه سه ر باری ره خنه له خوگرتن به داری مه لایه کی که ئه زه لیبوونی سه روش به «شرک» دابنیت و لیمی بکاته توانج و تۆمه ت به کفر، إلحاد... چونکه ناشی غهیری خوا ئه زه لی بیت. له گه ل شه به نگی ئه و مه لایه دا که وتمه گفتوگۆیه کی خهست و خو ل و به رده وام که لیره دا هه موو ئه و خه یالگیرى و ره خنه پووچاندنه وانه و به لگه سازی بی ئه رکی ده نگه لبرین و تپیدا ماندوو بوون دهور نا کرینه وه، کورته ییکی لی باس ده که م گوتم: مامۆستا به لای باوه رى من له ته ک ئه زه لیبیه تی خالقا که خو ی خاوه ن جیهان بیت فه رقیک نابینم له

نیوان ئەزەلییەت و «حدوث» ی ماددەدا. جاری شتیکی مەخلووق بێت لە لایەن خالیقەووە چ کەم نابێتەووە لە سیفەتی «مخلوقیة»ی، بەوهدا لە ئەزەلووە مەخلووق بێت یان بەدواکاتەووە بێتە مەخلووق، خو ئەگەر لیک بەدەینەووە کە خالق لە ئەزەلدا بێ مەخلووق بوو، ئەزەلیش وەک ئەبەد سەر و بنی نییە، دەبی بلیین بەدریژایی زەمانیکی بێ سەرەتادا [کە دەکاتەووە زمانی مطلق] خویەتی هەر لە شکلی «وجود بالقوة» potential -دا نەک لە شکلی خالیقیەتی «فعال»دا بەسەری بردووە وەک ئەووی وەستای بەننا بە خەیاڵ خانوو دروستکەر بێت لە چاو دروست کردنی راستەقینە: خوا لەم حالەتەدا دەبیتە «قادر، خالق، صانع بالقوة» کە زۆر کورت دینتت لە تەک قادری حقیقی واتە سیفەتەکەی نوقصان دەبیت. بەم لیکدانەووەیە عالەم «قدیم» بێت لە گەڵ «کمال» ی خوادا دەگونجیت... ئنجا لیکدانەووەیەکی دیکە هەیه داوای وەرەم دەکات:

دەزانی هەرچی ماددی و ناماددی هەیه لە بوونەووەری راستینە و مەهووم لە ئەزەلی ئەزەلووە شیووە و چەندوچۆنیەکەی لە «علم» ی خوادا موجودیکی حقیقی بووە چونکە ناشی علمی خودا بە گوێرە ی موهومبوون و حقیقیبوونی شتە مەعلومەکان جاریکیان حقیقی بێت و جاریکیان وەمی، تەنانەت من و تۆش کە خەیاڵ لە بەشەریکی عادەتی و لە بەشەریکی پینج سەر و قاچ کەنگر و ورگ لەدەر و پیست لەناو بکەین جاریکیان خەیاڵدروست و جاریکیان قۆرەخەیاڵ دەرەچین هەرچەند خەیاڵی ئیمە «ئاوتنەیی» یە نەک دروستکەر وەک کە خالق دروستکەرە.

لە باریکی دیکەووە، دەزانی هەرچی دەبیت و بەسەر چوووە و دەچیت و ئەو خەیاڵاتە و وریتە و خەون و زەرەخەون و وەهم و ترس و تەما و... و... هتد هەموو تجربیداتی بەمانا و بیمانای تا دەگەیه ئۆبێیکی دامە کە لەسەر تەختەدامەدا بە ریزکردنی چەند بەردیک هەل بەستراوە و هیچ وجودیکی بایەخدار و نابایەخداری حقیقی پێنە نییە و بە جیگۆربینی بەردیکی ئۆینە کە دەسریتەووە، ئا ئەم ویتە و «صورة» تانە کە بەشی

هه ره زۆریان عدم و عدمیکی بی سه روبه ر و بی واتاشن، له عیلمی ئەزەلی خوادا هه بوون و له عیلمی ئەبه دی خوادا هه ده مینن واته «ازلی و ابدی و نه مر» ن: خه یالیک، وشه یه کی بیواتای وه کوو «فلکن، بحقلووت، جاوهق مه گال...»، ویتنه یه کی بزراوی تاداری وه یا به نگکیشی که له تروو که یه کی چاودا ده برپتته وه و له بیران ده چیتته وه و ئەوه نده ی جلوه شی به سستی هه ر «اعتباری» و معدومه، هه موویان له عیلمی خوادا ازلی و ابدین، ئەمما: عالهمی ماددی، که به رجه سته ترین و زهق و زوپترین و تاکه موجودی حقیقیه، ئەویان له حاله تیکی به دو اکاته وه خهلق کراییت هه ر صورته که ی بارته قای صورته ی زره خهون و ورینه ازلی و ابدی ده بی، خوی وه ک مادده ی به ره هه ست ئەزه لیبوونی لی داده مالیت و (له پینک گرتندا) نیو هینده ی ئەو معدومانه وجودی هه یه. ئەو عالهمه ماددییه ش له هه موو تفصیلاتی وجود و گۆران و زان و تیک به ستران و تیک هه لکیشران ی ناوه رۆکه بیته ژماره کانیه وه و به هه رچی مردوو وه یا زیندوو ی تیدایه و چه ندی به هۆش و بیهۆشه و... ده ریا ده ریا ی سه روبه ر ی ئەو عالهمه ماددییه له ئەزه له وه له عیلمی خوادا بووه واته وه ک پرۆزه ی خانوئیک، نه خیر وه ک فیلمیکی حازر به ده ست که پره له رووداو و قسه و په ند و فه ند و فاکوفیکیه وه به سر ی و خامۆشی له «وجود» دایه هه ر سوچیکی کاره بای لی بادهیت و وجودی فعال پهیدا ده کات و له گه ل وجوده «بالقوة» potential ه که ی له سه دی سه د پینکه لپینک و یه ک بابته و یه ک شتن و له هیه چ رووینکه وه فه رقی دوو ویتنه ی «وجود بالقوة» و «وجود بالفعل» ی تیدا نییه. وجودی ماددیش به ته واوی وه ک ئەو فیلمه یه: صورته و «فعال» بوونی یه ک شتن به لام به داخه وه ئەو ئیمکانه ی له یه کبوونی فیلم و دوو حاله ته کهیدا هه بوو و توانیمان قسه ی لیوه بکهین، له حاله تی وجودی ماددی و صورته ته ئەزه لیه تفصیلیه کهیدا وشه نین و زمان ناگه ری و ته عبیر عاجزه یه کبوونیان بخاته میشک و هه سته گویگره وه: ئەو بازه ی له دوایین ته حیلیدا صورته و جسم [وجود بالقوة و وجود بالفعل] ده گه یه نیته «یه کبوون» له کهناری ئەوه به ری رووباری لیل و گیزه نی ئەو اعتباراته هه له به سترانه ی له هه سته

بەشەردا حقیقەت و صورت لیک دەترازینتی، ئا ئەو بازە پەرۋالی وشە و رستەى نین
پیتانەوہ رەھەوا کەویت وەک لووزەوی کارەبا دەر حال مەودابری دوور و نزیک بیت و
لە رووبارە کە بپەریتەوہ... گۆران دەلی:

ھەرچەند دەکەم ئەو خەيالەى پیتی مەستم
بۆم ناچیتە ناو چارچیتەوى ھەلبەستم

ھەندیک «متصوف» ی تپھەلکشيو شتی ئەوتۆیان گوتووە تا رادەيەک جۆرە
ياریدەدەریکە لەو بووارەدا، دەفەرموی:

کل مافی الکون وھم وخیال
أو عکوس فی مرایا أو ظلال

ئەم قسەيە بە کورتی و بی ئەرکی بە ئیسپات گەیاندن یە کبونی «أصل» و
«صورة» رادەگەيەنیت، خو ئەوہی راستی بی، فیزیای سەردەم قسەى نوئی ئەوتۆی
پیتە لە قەدیمیکی قەدیمەوہ تا چەندین سالیک لەمەوپییش ھیچ عالمیک بۆی
نەچووہو، قبولیشتی نەدەکرد... بپەخشە. لە منطقی نامە دوورکەوتەوہ.

دلم دەیەویت رووپیوتیکی بەرنیتەر لەم لاپەرەيە بە نووسین پەر بکەمەوہ بەلام
راستیئەکەى نەکا خەيال بۆ ھیندی بچیت کە نەفەسکورتی بەو بەتالایيە زۆرەى کە
دەست ھەلگرتنم لە نووسین دەیکاتە مەیدان چۆلکردن و بەعەیب بگیری لیم ھینامیە
سەر ھیندی کە زالبون بە سەر ئەو ترسەدا ھەرچەند نەفەسکورتی تیدا بفامریتەوہ
خۆشترە لە مجیزم تا ئەوہی بە نامەى دریتز ئافەرین لە بۆ خۆم راکیشم... وا لیرەدا

مالّ ئاوايي ده كه م به ئوميدى هاتنى جه وابت و دهوامه دان به وتويژمان. ئه دره سم
ليتره ئه مه يه:

بغداد - مدينة الشرطة 71\37، مسعود محمد. تهله فونم: 5553510.

ئهمه و بژيت بو برى قه درزانت

به بغداد 1994/10/26

نامه كهت دويئى گه يشت.

كاكه برا ماموستا ئاسۆسى بهرپرز

دلّه كه مت پيشكهش ده كه م، شاللا نه يرهنجينيّت

نامهى نووسراوى رۆزى 1994/12/4 ت بهر له ده رۆژيک، رهنگه کميک زياتريش،
پيم گه يشت: جارى له پيشه وه پيرۆزبايى له شيواز و ناوه رۆكه كهى به خۆت لايق
ده بينم... كورت و دريژى ئەو دوو رووپه ره و چواريه كه رووپه ره به جيى سپاسگوزارى
و ره زامه ندى بيمه رايم بو... له وان رۆژانه دا، كه ده ورى دوو ههفته يه ك ده گره وه و
تا ئيستا كه و ماوه يه كى ديكه ي كۆتايى نادياريش، وه ها غه رقى نووسيني سه ر به
گه شت و «هموم الحياة» بووم و هه ر به حال رپى هه ناسه ي سانه وه م ده ست
ده كه وت بۆيه بوو وه رامى نامه كه ت وه خرا. راستيه كهى ئەدره سيشت كه وتبووه ناو
فایلينكى قه له بالغه وه له گه ل يه ك دوو نامه ت كه ئيتر نه مده زانى بۆ كوى بنووسم هه تا
به ر له دوو - سى سه عاتيك به خت ياربوو مه يله و له خووه و پى ئەرك، قوت، كه وته
به رچاو و ناو ده ستمه وه... تيينه كان و خواهشته كانت به م جوهرى خواره وه له حه فت
خالدا ريزيان لينگيراهه:

1. له لايه ن هه له ي چاپه وه: ده ورى 800 هه له يه كى عه قلم پى شكاييت وه يا چاوم
ده ركى كرديت ليسته ي بۆ گيراوه ته وه ژماره ي لاپه ره و ديپريشى له ته كدا
نووسراوه.

2. ئالقه ي پينجه م... من هه ولم دا له «دار الثقافة...» بۆم بگه رين به دوا ئەو ئالقه له
بهر كراوه دا به لام خوّم سه يرم كرد كۆتايى ئالقه ي پينجى كتيبه كه له ئالقه ي
شه شى دووا خوويه وه نه پچراوه ته وه ئنجا ديم ئالقه ي شه شى دوو جار ان هاتووه،
دووهميان (شه شه م ب)ى به سه ره وه نووسراوه له وه وه خوّم دلنيا كرد كه
گه شته كه كه موكوورپى تيدا نيه... وا تو موژده م ده ده يتى كه «شكر» خوا
كوپه يه كى تاربووى خسته وه كۆشى كتيبه كه.

3. سهردیږی ئالقه کان: رهنګه وا په سهند بیت وه ک خوږان بمیننه وه له گه‌ل تیبینی په یدابوونه وهی ئالقه ی تار بووه که دا که زنجیره ی پی ده گوریت و شه ش ده بیته هوت، ئیتر (شه ش ب) یش و دوواتریش به پی خواهشت چاره سر ده کریت...
4. قسه ی «ناخی دل» ی لاپه‌ره 446 له پیداچوونه وه شرح دراوه. هه‌روه‌ها وتوویرم له گه‌ل «نوری سعید» و ناوه بیتس‌رو شوینه کان روون کراونه‌وه.
5. تیکسته عه‌ره‌بیه که م وه‌ر گپراوه ته سهر کوردی، به‌شیکي سهره‌تاکه ی به ئه‌سل چاپ نه‌کراوه منیش نوسخه ی ده‌ستخه‌تی خوم نیه هانای بیه‌مه به‌ر ئه‌و نو‌قسانیه وه‌ک خوی ماوه‌ته‌وه.
6. نامه و وینه و نازانم چی له باری ئیستا که مدا جیی خه‌فه‌ت لی خواردن نیه... ناتوانم به‌دوایاندا بگه‌ریم...
7. له‌گه‌ل ماموستا شوکور: به‌ته‌له‌فون و له‌داوه‌تیکیشدا به‌ئیلحاحه‌وه داوام کرد هه‌ر نه‌بی سه‌رپیش بیت گه‌لاله‌یه‌کی ته‌رجه‌مه‌که‌م بو بکات خوم پیراشه‌ی ده‌که‌م... له‌هه‌ر دوو جاردا پر به‌دل گوتی: ئه‌و عه‌ره‌بیه به‌خوت نه‌بی به‌که‌س ته‌رجه‌مه‌ناکریت... قسه‌که‌شی نه‌ک راسته، هینده راسته خه‌ریکم خویشم پی نه‌ویرم. نامه‌وی شه‌قلی ئه‌سله‌که به‌ته‌واوی بدوریت، هه‌ر چونیک بیت ده‌بی نه‌ختیک له‌ته‌وژمی عه‌ره‌بیه‌که، که بو به‌ر چاو و گوپی میلیله‌تیکي غه‌یری کورد نووسراوه، بیاریزیت نه‌ک ماستی توند به‌ئای زور بیته‌ماستاو.

له‌باره‌ی کوپیکردنی گه‌شته‌که و همومه‌که‌وه ئه‌گه‌ر بوم بکریت زورم پی خوشه هه‌رچه‌ند له‌دووباره نووسینه‌وه‌ی هه‌رشتیکم بیت گه‌لیک پتر له‌هه‌وه‌ل جار ماندوو ده‌بم. به‌هه‌مه‌حال ئومید به‌لای چاکه‌دا ده‌که‌م.

مهسه له ی رینووس:

براگیان چهند هۆیه ک هیه رینووسی کوردی ئالفاندوو. جاری له پێشهوه ده بی بیلم کورد له کۆنهوه رینووسی خۆی نه بو، بگره نووسینی نه بو... پاش ههزاران سال که زمانی کوردی له نووسیندا کهوته گاگۆله، له کویره رپی رینووسی فارسی و ئهلفبیی عه ره بیه وه ههنگاوی شه کهت و سهقه تی هه لێنا... وه ک مه ری بێشوان نووسین و سه قافه تی کوردی خۆرسک بوون به هه موو عه یب و عاریکی که دیته بهر به خێو کردنی مندالیکي بی دایک و بابه وه چونکه گه لی بی حکومهت هه تیویکی بی ده مه ته قه یه. ده میکه گو توومه و نووسیومه میله ته تیک کیانی سیاسی نه بیته جاری له پزدانی میژوو به مه لو ته که بهر نه بو ته وه، به وه له د نه ها تووه، میژوو به ده ره... ئەم بی بابی و دایکیه و بی خاوه نییه شه پره ی له وجودی کورد داوه. رینووسه که ی بریتیه له خیتختیۆ که ی په نجه ی کۆله وار به لام خۆوتالع له بهر تیشکی سه قافه تی جیهانیکی پێشکه و توودا شر مبرمه که ده خاته سه ر کاغه ز...

با بلین بلیمه تیک، پێغه مبه ریک رینووسیکی بیخه وش ی پر شنگداری دۆزه وه پر به پێستی پیت و وشه و رسته ی کوردی بیت، کی پیره وی لی ده کات ماده م هه لئه گرتنه وه ی له لایه ن نووسه رانه وه گرفتیک بو که س پیک نایه نیت... خزمزمینه و شه ره گه ره کێ و ژه هری در دۆنگی لی ده وه شیتته وه ده رینووسی ئه وتۆبی به دوو په ته وه بکات... له مه بگه رین:

ئه لفو بیی عه ره بی، هه رچه ند له لایه ن کور تخایینیه وه که م مه سه ره فتره ئه م ما چونکه پیته کانی (ا، و) (واوی، vowel و کۆسنانتی)، د، ذ، ر، ز) به داو خۆیا نه وه نا نووسین وشه ی ساده شی به زۆری هه ره زۆر [سه یری «هه ره زۆر» ته نها «هه» که ی پیکه وه نووساون] له خۆوه کهرت ده بیته، له مه وه کهر تکردنی وشه ی لیکداو و دارپژراوی به ئاسانی له دهستی نووسه ری عاده تیدا کهر تکهرت ده بیته. له وانیه به دلێکی پاکه وه و به قه ناعه تیشه وه بابایه کی ها که زایی بنووسی: هه ل ده گرم، هه ل یان ده گرم، هه ل یان

ده گرم... هتد. من له نووسینی وشه ی «تهلهفون» هه ناسه م تهنگ ده بی چونکه ده بی نو جارن قهلم هه لئه نگیوم، باوه ده که م ره سام لهو مه ودايه دا نو جارن فرجه ی هه لئه نگیوی ئنجا به زوری کورتی ده که مه وه بو (فون) که سی پیتی پینج هه لئه زه یه.

نووسینی کوردی له بهر خاسیه تی ریزمانه که ی و که رهسته ی ته عبیری [ئیره جیی دریزه ی تیدا نابیته وه] پتر له زمانیکی دیکه ئه و که رتکردنه ی لی ئاسان دیت: هه لم گرت، هه لم نه گرت، هه لم نه ده گرت، هه لیان نه گرت نه گرتبووم نه ده گرت، پیمان هه لئه ده گیرام، هه ل نه ده گیرام، هه لئه گیرابامایه، تیم روانیایت، تیمان ناروانن، تیمان ناروانن، تی مان نا... به پلینگم گوت، به پلینگمگوت، له پلینگم هه لپیچا، تیم هه ل پیچا، هه لپیچا، تیمه لپیچا...

خولاسه ئه مه ی میویژیکه له که ویژیک به ئاسانی و بی وردبوونه وه له سروشتی هه ر یه ک لهو که رتانه و داخوایی لکان و نه لکانی به پیش و باشی خویه وه رامانیکی زمانناسانه ی فیه له سووفانه ی سه ر به میژووی کونینه وه ی ده ویت هه تا بریاری له سه ر بدریت...

وه ختی خوی که له کور بووم بریاریکی کور ئه وه بوو که دوو پیشگر هاتن یه کیکیان ته نها به وشه ی دوا خویه وه بلکیت وه ک: پی هه لگه ران، تی هه لپیچان پیشگره که ی دیکه به جودا به لام نزیک وشه که وه بنووسریت [پیه هه لگه ران]. بریار بوو تاکه دنگ به تاکه بیت بنووسریت، له پیویستدا نیشانه یه ک بخریته سه ر پیه که...

خولاسه هه رای ریتووس و ریزمانی له نوژهنه وه، به تاییه تی له نیوان پاشاگه ردانیی کوردانه ماندا، فره فره دژواره. به هه مه حال له منه وه ئیوه گه ردن ئازادن له هه لگرتنه وه ی ریتووسیک که په سه ندی ده که ن. ئه گه ر پیویست بوو پرسیکم له هه ندی حالو باردا پی بکه ن ئاره زوی خوتانه.

یه ک له و شتانه ی کهرتکردنی وشه ی لیکدراو دهسته واژه ئاسان ده کات ئه وه یه که کهرت کراوی و به سه ری ه کییه وه له لایه ن تیگه ییشتنه وه وه ک یه کن. چ بنووسم کهرتکراوی و چ بنووسم کهرت کراوی [وه ک له دیری سه ره وه تر دا نووسیم] ئیشکال دروست ناکات به لّام له لایه ن زه بتوره به ته وه وه ک نویژی بیده سنویژی لی دیت هه رچه ند نویژ هه ر نویژه، زور که سیش له شهرمان مل ده نیته نویژ بی ده سنویژ و به له شی شه ی تانیه وه. دوواروژ، یاخوا ئه و دوواروژه ی کو تایی ئه م سه ده یه ئه وه بی که تو له باره یه وه نووسیوته، که گهنجی حه سایه وه لچکولیتی له شره بابه ته که مان هه لیتنا با بزانی له چ حال و به چ چه که سه ری زه مانه مان بردوته سه ر... ئه ری براله تووخودا though «ذو» کاری عاقلانه؟ جاریکیان کابرایه کی رووس به دوا کتیبیکی سومه رسیت مؤمدا ده گه را هه ر ده یگوت: موگهام Maugham کابرای خاوه ن کتیبخانه تیی نه ده گه یشت مه به سستی چیه، fille ی فره نسه یی نووسینه؟ ئه وه ی که فارس له بری Bombay ده نووسی «بمی» و له جیاتی Nivia ده نووسی «نیوا» له جیاتی «قاو» «وویل» چی پی بلّین؟ ئه م ما ئه گه ر ناله که ریش بکاته ئه لفوی خاوه ن ده ولته و لئی به عیب ناگیرئ...

به هه مه حال من گه لیک له په رۆشی ریتووسدام به لّام داخم ناچیت چه پله به ده ستیک لی نادریت، توخوا عه یب نییه دهنگی «و» که یه ک دهنگه له وشه ی «دوور»-دا به دوو «و» بنووسریت؟ ئه دی گوشراو چون بیت؟ یاخود بو نه نووسین «ددوور» چونکه هه ر سی دهنگ وه ک یه کن له رووی تاک و جووتیدا.

ئای ساله ها به ده ست chaos وهه پیشم خواردوته وه تازانیم ده خویندریته وه کایوس... ئه م قسه قرتاوانه م کار نه کاته سه ر ئازادیتان له په سندکردنی ریتووسی «گهشت» و «هموم» که به خیر گه یشتنه ده می له چاپدان.

وابزانم چى ديكه رى به خۆم نهدم قسه دريژ بکه مه وه... لي ره دا دو عاخوازيتان لى ده که م به کۆليک په رۆشه وه که ليتان داده برپيم. عه ره ب گوتوه تى «المراسلة نصف المواصله» قسه که شيان راسته.

ئهمه و بژين بو قه درزانتان

به غداد: 1995/1/14

مسعود محمد

تکايه ک:

کاغه زى که بو تۆم نارد ويژاى کاغه زيکى دیکه م که نارد بو «محمد هه لو» ئه مه ش ئه دره سيه تى... هه ردوو کاغه ز يه ک لايه ن به ربارى گه ياندينان بوو. زۆرى نه برد وه رامى تۆ هات... هى کاکه هه لو بى سه روشوين مايه وه. کاغه زه که ي ئه و ساليکى به سه ردا تپه رپو ئنجا گه يشته ده ستى من، 23 پرسيارى تيدا بوو، ئه وه ي وه راميم دانه وه 49 رووپه رى گرته وه که هه ريه کى 1,7ى ئه م رووپه ره يه ي که لى ده نووسم ده رده چي ت... ئنجا ئه گه ر لي ت زه حمه ت نه يى سؤراغي کم له باريه وه بو بکه ي و به نامه يان هه ر چونيک بي ت پيمى رابگه يه نيت يان ئه و خوى پتوه نديم پتوه بکات. زۆر سوپاس. ته له فۆنى من: 5553150

برا و دوستی ریزدار و به دل‌مه‌وه نووساؤ: ئەم کاتە و پیشتر و دواتر و هه‌میشه‌کاتە
باش و خوش

نامە‌کەت رۆژی 8/14 گە‌یشت، نە‌زاکەت و میهرە‌بانیت رینگە‌ی سپاس‌گوزاری لیم
سەخت کرد مە‌گەر بە‌ لوتفیکێ تازە‌ی درین‌غۆش ئارە‌قە‌ی خە‌جالە‌تی قە‌لە‌مم
بسریتە‌وه... سە‌د جار مالت ئاوابی... رە‌زامە‌ندیت لە‌ نووسینە‌کە‌م ئە‌گەر بۆ‌ دل‌دانه‌وه‌ش
بی‌ خوشبە‌خ‌ش بوو. لە‌لایە‌ن رین‌ووسە‌وه، وه‌ک پیشتریش گو‌توومه، چۆ‌نی بە‌ چاک
دە‌زانن لە‌ خوایشتی خۆ‌تاندا‌یه.

بێ‌گومان ئی‌وه لە‌ من پتر دە‌ر‌بە‌ستی یە‌کشپۆه‌کردنی سەر‌لە‌بە‌ری نووسینە‌کە‌ دە‌بن
چونکە‌ من لە‌ باری ئی‌ستا‌کە‌ی رین‌ووسی کوردی‌یه‌وه کە‌ جارێ نە‌مه‌یوه و لە‌ کولانە‌ی
سروشتی هە‌لنانی رستە‌ی کوردی‌یه‌وه کە‌ زۆر جۆره‌ دارشتن هە‌ل‌دە‌گریت و پ‌رایی
قیاس‌کردن لە‌ رین‌ووسی زمانە‌ پ‌شکە‌وتووه‌کان کە‌ هیچی بە‌سەر هیچ‌ه‌وه نی‌یه و شتیک
دە‌نووسن تا بلی‌ی جودایه‌ له‌و دە‌نگانە‌ی لە‌ زار‌ه‌وه دە‌ردین بە‌ راسایی، ئاسایی له‌وانە‌م
بنووسم: نە‌متان‌دە‌دیت، نە‌متان دە‌دیت، نە‌تان‌دە‌دیت، نە‌تان دە‌دیت، لیم‌گەرێ، لیم
بگەرێ، لیم‌بگەرێ... و... و... هتد. فارس لە‌ جیاتی نی‌فیا نی‌وآ دە‌نووسی، ئینگلیز do
«دوو» و go «گو» دە‌نووسن، chaos خۆت دە‌زانیت چۆن دە‌خویندریتە‌وه... دە‌نگی
مردوووی k لە‌ بە‌رایی knight و چە‌ندین وشە‌ی دیکە‌ هە‌روا زە‌قە زە‌قیه‌تی ئنجا ight
دە‌بیتە «ایت»، لە‌ nocturnal دا کافە‌کە‌ مردووێ بێ‌ی بە‌خیر بگەرێ... تا ئی‌ستاش
دە‌نگی هە‌مزە‌ لە‌ نووسیندا تیدە‌بە‌ن کە‌ حیکایە‌تە‌کە‌ی تا بلی‌ی سە‌یروسە‌مه‌رە‌یه...

خولاسە‌ بە‌ هە‌موو دل‌مه‌وه‌ خواشستی بژارده‌کردنی رین‌ووسی هەر‌چی لە‌ من‌ه‌وه بە‌ ئی‌وه
بگات لە‌ دە‌ست خۆ‌تاندا‌یه هەر نە‌بی لە‌ بە‌ر لایە‌نی یە‌کشپۆه‌کردن کە‌وا ر‌نگە‌ من
هە‌ناسە‌م تیدا سواربیت... ئە‌مه‌ لە‌لایە‌ن رین‌ووسە‌وه، بە‌لام لە‌ لایە‌ن فک‌ره‌وه، مە‌گەر
هە‌لە‌م لە‌ نووسیندا کردبیت، ئە‌گەر نا دە‌بی وه‌ک هە‌یه وه‌ها چاپ بک‌ریت. ئە‌گەر

گرفتیک له بواره دا په‌یدا بوو زه‌حمه‌ت نه‌بی پرسم پی بکه‌ن، چونکه له‌وانه‌م به هوی
بیاوه‌رییه‌وه دووچاری زه‌ین بلاوی بېم.

له باره‌ی پرسپارت له ئاست بزوتنه‌وه‌ی کوردی سه‌ر به تورکیا و کومه‌لبوونی کور و
کچی کوردی ته‌وروپا به ده‌وریانه‌وه: من هیچ شتیکم یه‌کسه‌ر نه‌بیستوهه و هیچشم
نه‌خویندوته‌وه له گوته و نووسینی ته‌و براینه... هینده ده‌زانم ته‌وان له مه‌یدانی ریک
خستن و چالاکی و خوگری... و... و... توند و تولترن. ته‌گه‌ر له وه‌وله‌ی ده‌یده‌ن بو
رزگارکردنی کورد سه‌رکه‌وتوبن، جا به هه‌ر تاکتیک و ستراتیژیک و له ژیر هه‌ر
دروشمیکی به‌خه‌یالدا دیت ته‌و سه‌رکه‌وتنه‌ چنگ بکه‌ویت لیمان پیروژ بیت
هه‌رچه‌ند دلئارامیش نابم که بزانم هه‌نگاوی خه‌باتگپری کورد هاوئا‌هه‌نگ نییه
له‌گه‌ل گیانی سه‌رده‌م و به‌لینی دواروژ به‌لام بینگومان ژیانه‌وه‌ی کالوکرچ به‌شه‌ره‌فته‌ه
له‌مه‌رگی ته‌کنیکاوی... گریمان من لیروهه‌ ئاگاداری هه‌موو که‌ینوبه‌ین و چه‌ندوچوینی
هه‌لسوکه‌وتی ته‌و براینه‌ش بېم و رام له هیچی نه‌بی، چیم له ده‌ست دیت غه‌یری
نووسین که ته‌و براینه‌ هه‌ر ناخوینه‌وه، ره‌نگه‌ تیشی نه‌گه‌ن یاخود به‌رمه‌یدان دژی
بوه‌ستن... هه‌ر ته‌وه‌نده‌م پی ده‌گوتری مه‌گه‌ر له تووه‌ زیده‌ روونکردنه‌وه‌یه‌ک بیت...
لیروهه‌ دو‌عاخوازی و هیوای سه‌ر به‌رزی و ته‌نسازیت نرای ناوه‌ندی دل‌مه...

1995/8/14 مسعود محمد

به غدا 1995/10/3

ماموستا كاكه ئاسۆسى به رېژ و خۆشهويست

سلّوت لى بېت. بهر له دوو رۆژهوه هه ناردە كەت گەيشت.

به دەست خۆم نه بوو حيكايه تىكى سهر به مه لای مه شوورم بىر كهوته وه، كاتى خۆى له
گۆفارىكى مىسرېمدا خويته وه ئه و سا و ئىستاش بۆى ديمه پىنكه نىن. گۆيا مه لا
[جحاى مىسر] سه غله تى بېپاره يى بووه چ چارى نامېنى مه گهر به كاغه ز له خوا
داواى يارمه تى بكات ئىتر دهنووسى، خواى مه زن به هانام وهره زۆر بىده رامه دم سه د
قرۆشم بۆ بىئره... كاغه ز ده خاته پۆست به عىنوانى: ئاسمانى بهرز، خواى مه زن «رب
العزة»... ئه هلى پۆست كاغه زه كه ده بىنن به سه رسورماوييه وه ده يكه نه وه و تىيده گهن،
ئه وانەش چى له باغه لىاندا هه يه ده يكه ن به حه واله بۆ مه لای دهنىرن به لام نه وه د
قرۆشيان بۆ كۆمه ل ده بىت... دواى يه ك دوو رۆژ كاغه زىكى دىكه له مه لاهه بۆ خوا
ده خرىته پۆسته وه، كه ده بخويته نه وه ده بىنن مه لا نووسىويه تى: خواى مه زن زۆرت
مه منونم بۆ ئه م فرىا كه و ته نه ت به لام جارىكى دىكه پارهم بۆ بىئره له رېئى
پۆسته خانه يه كى دىكه چونكه كار به ده ستان ده قرۆشيان لى دزىوم... منىش هه وه ل
جار شه شسه د جارى دووم پىنجسه د جارى سىيهم سىسه دم پىنگه يشت، خوا به زيادى
كات... هه لبه ت ئه مه دهنووسم به تىرادىته يى و به پاله په ستۆى ناچارى.

كاكه گيان من يه كىنكم له وانەى بهر حوكمى چەند قانونىك كه وتم هەر له 14
ته مووزى 1958 هه هه تا هه شتاكان چى خوا به منى دابوو له ملكى مىراتى هه مووى
بى تعویض بوو به هى حكومه ت... مه عاشى ته قاعودىم به سى مانگ بايى «نه فه ر
كه باب» يك ناكات. حالى چاپه مەنى له وانە نه ماوه به من يان كه سى وه كوو من پىي
بكرىت ده لاپه ره له حىسابى خۆى به چاپ بگه يه نىت: بهر له چەند سالىك كه «الى

خولاسه ئاشيكي بى ئارد ده گيرم سهد ماشه للاى لى بيت... ئهركى ژيانيش رۆژ له رۆژ قورستر ده بيت... سالى پار تهنها مه سره فى شره گه رۆكه كه مان 360 هه زار دىنارى خوارد نيو هيندهش له تصليحي فريجريتتهر و سه للاجه و نازانم چى رويشت...

من ئەمانە دەنووسم بۆ شەرحى حال و فشارى سەغله تى له دەستى ئاوارەبوونىكى ئەوتۆوہ كه تەنانت خانووشم هى كرىيه و له زىد و مەفتەنى خۆم دەست برىاوم و تارادەيه ك بهرپرسى مالى كورپىكى خۆمم به ماله وه، چى داها تىكى هه مه له وى بۆ ئەو كورەمه... حالى براى خۆت ئەمەيه و شەرم و حەياش مانيعى هه موو هه وليكمه كه بۆ غەيرى من عەيى تىدا نىيه و بۆ من مردەنىيه - چ هه ستى به خۆدا شكانه وه ناكەم لەم قسانەى دەينووسم و خەلكى دىكه كۆمەى لى دەكەن. حەز دەكەم خەلك لىم بەسەهوو نەچىت بە تايبەتى دۆست و برادەر و ناسياو كه باوهرى چاكيان بە منەوه تەماى وشك نەبوونى نووسينه كانميان وه بەردەنى خۆ منيش له هەر حالوبارىكددا بىم تەنھا مەراقىكى هەبيت وه دەرنانى خەيال و بىر و باوهرى له دەرووندا پەندماوه كه دەيه وىت بته قىتەوه بەلام دەرفەتى نىيه، سا با بزائين هەمبانه بۆرينەى چەرخوفەله كى رۆژگار چ كالا و بابەتەك دەخاتە بازارى ترس و تەماى ئادەمزادەوه. ئەمەو سپاس و ئاواتى شادمانىت!

مسعود محمد

برا و هه‌قالي خۆشه‌ويست و به‌ريز كاكه ماموستا ئاسۆس

سلّاو و ئاواتي ته‌نسازی و كامه‌رانيت

دویتی رېځه‌وتی 95/10/30 نامه روحسوو كه كه‌ت گه‌يشت... سپاس بۆ په‌رۆشيكی لېم
هه‌لده‌گرن خۆ منيش بۆ ئيوه له‌وپه‌رې بېنده‌سته‌لاتيه‌وه بۆتان په‌رۆشدارم تا ئه‌وه‌ی
هه‌ر ئیسته نوكته‌به‌كه‌ی وه‌ك هینه‌كه‌ی مه‌لای مه‌شوروت بۆ ده‌گېرمه‌وه، ئه‌ويش،
«وصف الحال» يكي هه‌ردوولامان ده‌كات: له‌ فيلميكی ئه‌مه‌ريكايی لوری و هاردی
له‌به‌ر ده‌ستكورتی بوون به‌ رېځگر - له‌سه‌ر رېځه‌به‌كه‌ی فه‌لاحان خۆيان دانووساند
كابرايه‌كه‌ی ده‌شته‌كه‌ی خه‌ريك بوو ره‌ت يیت لیتی ده‌رپه‌رېن و «ياللا پرووت به‌» يان
لې قريواند، كابراش ده‌ستی كرد به‌ پارانه‌وه و شه‌رحی حالی ناگرووری خۆی و
مندالی برسی و خيزانی بيژنوی به‌ هه‌نيسكه‌وه بۆ كردن تا وای لې هات لۆريل و
هاردیش داينه‌ گريان و يه‌ك دوو دۆلاريان پي بوو ئه‌ويشيان خسته ده‌ستيه‌وه و
خوا حافيزيان لې كيشا...

ده‌شگېرنه‌وه له‌ مه‌لای مه‌شور، قه‌رزداري كابرايه‌ك بوو، كابرا هات داواي قه‌رزى
كرد مه‌لا گوتی مالی ئيمه له‌سه‌ر رېي ره‌وه‌ندانه هه‌ر بزانه مه‌روماليان له‌ كوێستانه‌وه
به‌ره‌و گه‌رمين ده‌بنه‌وه، ده‌وربه‌ره‌كه‌شمان دروو كاوييه و خورى و مووی مه‌ر و
بزنه‌كانی تی ده‌تالیت، منيش كويان ده‌كه‌مه‌وه و پاره‌يه‌كه‌ی مناسبی لې په‌يدا ده‌كه‌م
قه‌رزكه‌ت ده‌ده‌مه‌وه. كابراي خاوه‌ن قه‌رز بزه‌ی هاتنی... مه‌لا گوتی مه‌علوومه
كه‌يفت خۆشه‌هه‌قی خۆت له‌ مستی خۆت... وا ئيمه‌ش به‌ ته‌ماين «حصار»مان
له‌سه‌ر هه‌ستيت ئنجا قوربان سه‌يری خېر و به‌ره‌كه‌تی له‌ بن نه‌هاتوو بكه‌...

له‌لايه‌ن Individualism و هاوړيكانيه‌وه: سالی 1988 له‌لايه‌ن ئه‌مېنداره‌به‌تیی
رۆشنيبری و لاوانی هه‌ولپه‌ره‌وه سې ئالقه‌ی نووسينيكم له‌سه‌ر «زاراوه‌سازی پيوانه‌» و
كورته‌ باسكی سه‌ر به‌ زمانه‌وه له‌ قه‌واره‌ی 440 لاپه‌رده‌دا بلاو كرانه‌وه‌كه‌ ده‌وری 360

لاپەرەى سەر بە زاراۋەى پىۋانە [مىصطلح قىياسى] بوو رەنگە تاراۋەىە ك يارىدەر بىت
ئەگەر بگاۋە دەستت. من خەرىك دەبم يەك دوو دانەت لەم نووسىنە بگەيەنمى... لە
نموونەدا «ناوشىل» م بو «خىبابۋە» ى چىمەنتو و «تىن لەناو» م بو «تدقۋە مركزىة»
پىشنىياز كىردوو... «سەرمەشق» بو «مىثل اعلى» «سەرگول» بو «باكورة عمل»...

بەداخەۋە سەرىپەرشتى ئەم كىتتە لە چاپداندا زور دەغەل بوو لە ھەندى شوتىندا
سەردەرى ناكى مەبەست چىيە و چۆنە... لاپەرە دىت بەدوا لاپەرەدا كە ھىچ
پىۋەندىيە كى پىۋە نىيە!! بە ھەمەھال وا دەزانم سوودى پىۋەيە. من «توقەلە» م لە
جىي «لووتكە» پەسەند كىردوو بە واتاى summit ۋەك «كۆبۋونەۋەى توقەلان»
نەك «لووتكان» چونكە ئەم «لووت» ە زور جاراز بەرەو ژىرن و ھەر لووت و
لووتكەشن... ھەرچى توقەلەيە سەروى سەرەۋەيە... وشەى «توق» ىش لە زاراۋەى
ۋەرزىران بە واتاى «ھىز، پىت» دىت ۋەك كە دەلەين ئەم زەۋىيە بىتوقە... لە خىران
كىتتە كەت پى گەيشت بو خوت دەينرخىنىت ئىتر ھەر چۈنكى بىت...

لەو بەينانە - ماۋەى 45 رۇژىكە - نووسىنىكى زورم بە ملەۋە بوو، ئىستاش سى بابەتم
ماۋە جارى دەستم بو درىژ نە كىردوون كە لىيان بوومەۋە رەنگە ھى دىكەى بەدوادا
بىت ھەمووشى ھەر ماندووبوونى شەرمى جزوورە... بابەتىكىان مەرجىكى لەگەلدابو
كە نابى نووسىنە كەم لە 30 لاپەرە پتر بگىرتتەۋە. خوا مالى ساحبىيى ئاۋەدان بكات
ئەمما دەبى ھەمووى بە سەنەد و سبوت بى... وىتەى لەگەلدا بى. ھەر مابو بلى
مەللەبى و پەقلاۋەشى گەرەكە...

خەرىكم خوم لە ھەندى ئەو تەركەى بىنگار بدزمەۋە لايەك لەو شىعراۋەى نالى
بكەمەۋە كە لە كىتتە كەى مەلا كەرىم و فاتىحى كورى واتاى راستەقىنەيان نەپىكراۋە،
لېرە بە من ناكى لەسەر ئەركى خوم چاپى بكم ئەگەر لوا بو ئىۋەى دەنېرم بە
مەرجىك خوتان ئارەزۇ بكن نەك من بە ملتاندا بېرم چونكە واديارە ئىۋەش زور

دۆست و برای هیژا و به‌ریز کاکه ئاسۆس هه‌موو کاتیکت گه‌ش و ئازاد بیت
دویتی نامت گه‌یشت، دل و خانه‌م پیتی روون بۆوه.

با له پیشه‌وه هیکایه‌تی خۆمت بۆ ده‌ور بکه‌مه‌وه: به‌ر له دوو مانگیک، له هیکرا و بی
پیشه‌کی و ده‌نگدان لای چه‌پی ئه‌وه‌ی پیتی ده‌لین «قطنی» وه‌هام لی به‌ژان هات
باسی نه‌کریت... به‌نینک شه‌لانه‌می و ده‌ستی قه‌له‌ممی گرت که نه‌مه‌توانی بۆ سه‌ر
کاغه‌ز داينمه‌وه یان به‌سه‌ر کورسیه‌وه هه‌لتووته‌کیم... نووسینیکی زۆرم به‌سه‌ره‌وه
بوون، له‌وانه‌ی ئه‌غله‌ب هی وه‌لام دانه‌وه‌ی دوورودریژ بوون که بابته‌ی بلاوکردنه‌وه
نین مه‌گه‌ر ئه‌وه‌ی بۆیان ده‌چیت بلاوی بکه‌نه‌وه... ئیستا که شه‌ه‌ر به‌ پارێزم:
سه‌رینی ره‌ق، به‌سه‌ر چارپای ره‌قه‌وه یان له‌سه‌ر رایه‌خی ره‌ق سه‌رده‌نیمه‌وه... دوو
جاران لیم کولایه‌وه... 20 رۆژیک ده‌بی ئازارم نییه به‌لام له دانیشتی بیته‌قیه یان
دوورودریژدا تیم ده‌گه‌یه‌نی سنوور نه‌به‌زینتم...

بینه‌سه‌ر وشه‌هه‌لنان: له‌باره‌ی Empiricism هه‌وه، که ده‌لینی له‌لاپه‌ره 456 ی
گوڤاری کۆر جه‌نابت [واته: من] «لیچوینایه‌تی» ت بۆ داناوه: وا پیتی ده‌چی نه‌ک من
به‌لکوو ئه‌ندامانی کۆر که یه‌کیکیان من بووم دایناوه. ئه‌م وشه‌یه‌م هه‌رگیز چه‌سپی
میشک نه‌بوه و لیم بینگانه‌یه. له‌فه‌ره‌نگ بۆی گه‌رام و اتاکه‌ی Empiricism م
خوینده‌وه که هه‌رگیز له‌گه‌ل لیچوینایه‌تی یه‌کتر ناگرنه‌وه. له‌بیرم نه‌ماوه که‌ی چۆن
ئه‌م وشه‌یه‌ برپاری بۆ ده‌رچوووه، هینده‌م وه‌بیره که به‌زۆری پشت به‌ قامووسی
عه‌ره‌بی و، زیاتر، لیسته‌ی زاراوه‌ی عه‌ره‌بی که لایه‌ن «المجمع العراقي» و
هاوناوه‌کانی له‌میسر و سوڕیه‌دا ده‌ندرا، ده‌به‌سترا - که‌سانیک هه‌بوون وه‌ک إحسان
شیرزاد، عبدالله نه‌قشبه‌ندی، هه‌زار، سه‌جادی، شیخی خال له‌تووێژ و ده‌مه‌ته‌قه
به‌شدار ده‌بوون، برپاریش به‌پیتی زۆری و که‌می ده‌نگ ده‌سه‌پا. چی له‌کتیپی

«زاراوهی پیاوانه» دا هاتوه هی منن به لām به داخه وه هه لهی چاپ و گۆرانی جینگه ی لاپه ره دهستی خۆی وه شان دووه.

مه رجیش نییه چی پیش نیاز کرا بیّت له منه وه، په سه ند بکریّت. من به قه ده ر حال ریتموونیم کردووه بۆ چوونه ناو کلّیشه ی، یاخود، شیرازه ی ناوه کیی وشه سازی و (تاراده یه ک) رسته سازی کوردیی کوردستانی جنوبی و به شیکیی دیوی کوردستانی ئیران. زاراوه ش لینی داوا ناکریّت پر به قالبی مه عنا بیّت: «مربع» هه موو شکلیکی چوارگۆشه یی ده گریته وه که چی بۆ ئەو مه به سه ته ی بۆی دانراوه سه لمینراوه. «طلاق» ره هایی ده گه یه نی خویشت ده زانی مه به سه ت لینی چییه. وشه ی ئەوتۆ هه ن له فه ره هنگی ئینگلیزی چه ندین واتا هه لده گری له و ناوه دا و اتایه کی لی به زاراوه وه رده گرن.

«نیوه نده کی» و خزمانی له نامه که تدا هاتوون بی سینودوولیکردن به لای منه وه ره وان. «دیمۆکراتیاندن» یه ک ته عدیلی ده وی بیته «دیمۆکراتاندن» چونکه ئەم «ی» هه ی ئەداتی ize نه ک هه ی دیمۆکرات. «اندن» هه که هه ی زمانی کوردییه به خۆی و ئەلفی به راییه وه. ize له گۆکردنا ده نگی ئەلفی له گه لدايه به لām له نووسیندا تیکه ل به i بووه. Democratization رابه ره و له ویدا پیتی t کۆتایی وشه یه.

له باره ی «هۆشپه سه ندایه تی» یه وه، وه ک من بۆی ده چم پاشگری «یار» به زۆری هه ره زۆر له گه ل ئەو وه صفانه دیت که دلخواز و هه لبژاردنیان تیدا نییه. به ختیار له خۆوه به ختیاره، کرپار و فرۆشیار که سبی ژینن و بوون به عاده ت. هۆشیار که سیکه زگماک هۆشیار. هه رچی هۆشپه سه نده له بریاری هۆشه وه دیت هه رچه ند هۆشه که هه سروشت بیّت. چی خۆت داتاوه «هۆشنه یاره تی» پر به پیستی مه به سه ته چونکه ئەو دلخوازه ی که له «هۆشنه په سه ند» دا هه یه شتیک ده گریته وه که له خودی هۆشپه سه ندایه تی بریاری بۆ دهرده چیت.

پرسیارت له باره ی Irrationalism و هۆشنه یاره تی له لایه ن تۆوه جیی خۆیه تی به لام بۆچوونی من شتیکی تره. ئەو شته ی هۆشپه سه نده لیکدانه وه ی با یی پینداویستی با به تی گه ره که، له وانه یه راستی ئەوتۆ هه بی تیگه یشتنی زه حمه ت بی مه گه ر مامۆستایه ک شه رحی بدات. به زۆری هه ره زۆر ئەوه ی به عه قله وه نه نووسی نادروستییه که ی ئاشکرا تره. له نموونه دا: هه تا ده سه لمیندری که رۆژ وه ستاوه و زه ی ده سووری لیکدانه وه و به ده رس وه رگرتنیکی زۆری ده وی ئنجا ده بیته هۆشپه سه ند له م حاله ته دا هۆشیاری و هۆشپاره تی که لکی نییه چونکه هه ره زۆری خه لق هۆشیار و زۆربه شیان به ته قلید ده لاین رۆژ وه ستاوه، ئیستا که ش خه لقیکی زۆر باوه ریان به چوونه ناو مانگ نییه... ئاسمانگه ردی هۆشپه سه نده، هۆشیار نییه.

هۆشپه سه ندایه تی پتر بۆ ده رکی راستی نه رم و نیانه هه رچی شتی هۆشنه یاره دوا ی ئیسپات کردنی هه له یه کی تییدا یه و مه سه له که ده بیته «بابه ت» ئنجا ئەو با به ته ده شی هۆشپه سه ندی پی بگوتری. یه کینک بلی: پشیلهم هه یه شیعر ده لی، شتیکی گوتوه هۆشنه یار. هه رچی به دیه یه هه یه [وابزانم له کۆر (سه لمینه) ی بۆ داندرا یاخود خۆم له زاراوه ی پیوانه دام نا] به ر مه فهوومی هۆشپه سه ند ده که وی هه رچه ند له وانه ن لیکدانه وه شیان نه وی ت، وه ک ئەوه ی که 999999 هه تا ژماره یه ک و که متریش هه مووی له وه دا یه ک ده گرنه وه که خوارووی ملیۆن...

ئامۆژگاریه کم هه یه له زاراوه سازیدا: لزوم نییه زیده ته قیه، به تایبه تی بۆ ئیمه ی کوردی وه جاغکویری زانست و هونه ر و ژیا ری و هه موو شتیکی. که «راناو» بروات به واتای pronoun که ده زانین «را» پیشگری کاره، «زانکۆ» بۆ جامیعه که دیا ر نییه «زان» ه ی زاینه یان ه ی زانه... ئیتر بۆچی مه رچی نه فه سبر به مله وه بگرین؟ گویا university بیعه یه؟

Interest پتر به لای مجیزدا ده چیتته وه، به لای منه وه «دلپه سه ند» له بارتیره تا «هوشگیر». «دلبزئو» یش خو ره پیش ده کات، ده گوتری «بنبزیو» کان ده چری مه به س گۆرانی دلدارانه یه.

Consistent له قامووس به compatible لیک دراوه ته وه. ته میش به able to coexist (with) لیک دراوه ته وه. ئەم واتایه له گه ل «یه ک ره» یه ک ناگر نه وه. ده شی له گونجان، خونجان بۆی بچیت به مهرجیک ئەو واتایه ی هه بی که له قامووسدا یه. «هاونه وا» دیتته بیر. واتاکه م له قامووسی Oxford Dictionary of Current English ده ره یناوه. مه سه له ی ئەم زاراوانه بۆ کاره که ی تۆ چه ندان سوودی نابێ: پیویسته به ریتموونی و له تیکرای وشه کان، که لییان دوودلیت، پرسم پی بکهیت بنگومان وه ته نگ نایه م...

له تۆوه بۆ من موژده یه کی خوش بوو که لیسته ی زاراوه کانی کۆر و زاراوه ی پیناونه به هانات هاتوون... حیکایه تی ئەو زاراوانه ش له وه وه هات که گۆفاری - وا بزانه م - «رۆشنیری نوی» داوای له من و گیانشاد د. به صیر و - دیسانه وه وا بزانه م - عبدالرزاق بیمار کرد له سه ر زاراوه گوتاری بۆ بنووسین [نه شم ده زانی بۆ ئەو دوانه ش نووسراوه]. ئەوان سه رو گوتاریکی 6-7 لاپه ره ی بیان کرده دیاری منیش گوتاریکی سی ئالقه یی 350 لاپه ره ییم نووسی، خو ئە گه ر کاره که م به ته واوی گرتبایه به ر و پر به پیستی مه به ست بوایه جارێ [یۆ ئەو ده مه که چوو بوومه ناو بابته] مه ودا مابوو بی برم... ئەو سی ئالقه یه ش جیی ئالقه کانی «گه شتی ژیانم» ی گرته وه...

ئەو چه ند وشه یه ی وه ک استثمار، استغلال، إتماء، استهلاك... که پینانه وه خه ریکاوی نه تکر دوته پر سیار له من - راستیه که ی کاره که نه که مه پچر پچر چاکتره، وه ک گوتم سه ره له به ری گرفته کان بکه یته یه ک لیسته و بۆمی بنیریت.

له‌مه‌شدا خه‌ریکی «نالی»م، پشتتیشه‌که‌م پتر له 25 رۆژ ده‌ستی پئی لئ
 هه‌لگرتم، بوختانه نامه‌ردانه‌که‌ی برایم ئه‌حمه‌دیش هه‌ستی رووشاندم نه‌ک هه‌ر
 له‌به‌ر ئازاری شه‌خسی، پتر، له‌به‌ر بێسه‌روبه‌ری و ره‌جایی تیکرای هه‌بوونی
 شه‌پره‌لیداوی 2500 سالیان که‌ چه‌ند جارێک له‌ نووسیندا په‌نچه‌م بو‌ راکیشاوه‌ و
 ته‌فسیری بێباکی چه‌په‌رۆیه‌کانم پئی کردوو هه‌ که‌ هینده‌ به‌ هاراوی جینو به‌ کورد و
 کوردستان ده‌ده‌ن: «بلی کوردم هه‌تا بتکوژم، تف له‌ کوردستان بکه‌ ده‌نا ده‌تکوژم،
 ئیمه‌ گورگین نه‌ته‌وه‌ی گورگین»... قه‌بری عه‌لی کوردیان له‌ «حه‌مرین» هه‌لته‌کاند
 که‌ وه‌سیه‌تی کردبو له‌وئ بینیزن که‌ «سنووری کوردستانه‌»... نامیلکه‌یان ده‌رکرد
 له‌ به‌ر تیشکی نووسینی ستالین که‌ کورد «أمة» نییه‌... هتد.

له‌ «إعادة التوازن» نووسیومه‌: «فحن مرعى بلا سیاج وحتى بلا دیدبان و ضیعة خلت من فزاعة
 الطيور» - جارێکیان له‌ داوه‌تیکێ شه‌وانه‌ی که‌ دوو سئ که‌سی تیدا بوو هه‌ریه‌ک به‌
 کاتی خۆی گه‌ستبوومی و «گۆیا» په‌شیمان ببوونه‌وه‌... گوتم من خه‌ریکی چ جووره‌
 خوولیاى سه‌ر به‌ ئه‌زهل و ئه‌به‌د و نه‌ینی جیهان و موعجیزه‌ی «ژیوه‌ری...» و ئه‌و
 بابه‌ته‌ سه‌رشیتکه‌رانه‌ی مرۆم که‌چی تیم ده‌نووسین و رامده‌کیشنه‌ ناو قوراوه‌که‌ی که‌
 خۆیان مه‌له‌ی تیدا ده‌که‌ن... به‌ده‌ست خۆم نییه‌ بو‌ حالی خۆم ده‌گریه‌م و له‌گه‌ل
 «نالی» دا ئه‌م به‌یته‌ به‌ لاواندنه‌ی خۆم ده‌لیمه‌وه‌:

نالی! چیه‌ و میتلی جوعه‌ل غه‌رقی شیاکه‌ی
 خو تۆ به‌ حیسایی وه‌ کوو په‌روانه‌ شه‌مت بوو!

له‌گه‌ل «کوردی» ش ده‌لیم:

ئهمان مردم عه‌لاجی سا له‌ رپی پیغه‌مه‌را چاری!

له گه‌ل باو کیشمدا:

گه‌لج وه ک من له تاوی ده‌ردی کوردان
سه‌ری خو‌یان نایه ژیر خاک چه‌سه‌ره‌ته‌و مه‌ند!

له براته‌وه

مسعود محمد

برا و براده‌ری دلسۆز و خوشه‌ویست و به‌ریزم مامۆستا کاکه ئاسۆس

دوای پیشکەش کردنی ئاواتی کامه‌رانی و سه‌ربه‌رزیت: به‌ر له‌چه‌ند رۆژیک نامه‌ی میژوو‌داری 1996/3/21 ت گه‌یشت، جارینکی دیکه‌ش، له‌نوی، منه‌تباری هه‌ستی ناسک و سکالای خاوین و وشه‌ی دل‌بزیوت کردم که وه‌ک تافگه‌ی زه‌لم و بیخال چلک و تۆزی رۆژگاری ناله‌بار له‌ دل و گیانی مه‌ینه‌تبار داده‌شۆرینتی و گیانینکی نورتونوی وه‌به‌ر ئەندامی شل و شه‌که‌ت ده‌گیرێ... با منیش له‌ تۆله‌ی ئەو هه‌موو به‌خشنده‌یه‌ت نوکته‌یه‌کی نیو‌داشت بکه‌م به‌ زه‌ره‌پاداشتی ناچارێ: ئەو رۆژه‌ی که براده‌ریکم له‌ ته‌فۆن باسی بلا‌بوونه‌وه‌ی خه‌به‌ری کۆچی به‌ره‌و گۆرستانی خۆمی بۆ گیرامه‌وه‌ پیم گوت: من ئاگاداری ئەو باسه‌ نیم، با له‌ ئەه‌لی ماله‌وه‌ پیرسم ئایا چهن‌دی راسته‌ چهن‌دی درۆ: خوا راستی هینا خه‌به‌ره‌که‌ درۆ بوو.

کاکه ئاسۆس: به‌ر له‌ ماوه‌ی چهن‌د مانگیک دوو به‌شی به‌سه‌رداچوونه‌وه‌ی شه‌رحی دیوانی نالیم بۆ ناردی... دواتر چی مابوو له‌ کاره‌که‌ له‌ هه‌مان رینگه‌وه‌ بۆت به‌ری کرا. تیکرای نووسینه‌که‌ 197 رۆپه‌ره‌ی گرت‌وه‌. هه‌ز ده‌که‌م بزانه‌م پیتان گه‌ییوه‌ یان نا. من نوسخه‌یه‌کم له‌و نووسینه‌ لای خۆم هه‌یشتۆته‌وه‌ نه‌کا ئەوه‌ی به‌ریکراوه‌ نه‌گاته‌ ده‌ستان. به‌شه‌که‌ی دووهم جه‌دوه‌لینکی هه‌له‌ و راستی له‌گه‌لدایه‌. ئا لیره‌دا ئیشاره‌ت بۆ هه‌له‌یه‌ک ده‌که‌م که‌ به‌سه‌ریدا تیپه‌ریوم: له‌ رۆپه‌ره‌ 29، دیری 26، وشه‌ی پیش دواین وشه‌ی ئەو دیره‌ «گه‌سک» ده‌نوسری که‌ به‌سه‌ریه‌که‌وه‌ «گه‌سک. خویته‌ر» ده‌رده‌چیت، من وشه‌ی به‌هه‌له‌ نووسراوم سه‌ریوته‌وه‌ و «گه‌سک»-م له‌ جی داناهه‌ که‌ راسته‌. له‌ بیرم نه‌ماوه‌ له‌ جیاتی «گه‌سک» چیم نووسیوه‌. ئەگه‌ر نووسینه‌که‌ت به‌ده‌ست گه‌یشت هه‌له‌که‌ راست بکه‌وه‌ به‌ «گه‌سک».

زۆر بە سپاسهوه فه رههنگه نر خداره كهت گه بيشته. ده مي پي ته وه من قو ل و باسكي لي
هه مالم و سه رچاوه ي ئه وتو په يدا بكه م پيويستي به و فه رههنگه هه بيت. مالت ئاوا بي.

له لايه ن زاراوه كانه وه كو مه مه كه له پرسين: جه ندي بتوانم و له ده ستم بيت نه ك
دريغي لي ناكه م، بگره پي وه ي نازو ده بم، من كه بزانه م ترووسكه ي هو شم له
خه يالخانه ي دلسوزيكي وه كو تو دا بگه شي ته وه خو م به وه جا غروون ده زانه م، ئه گه ر نه لي م
باي ئه و گه شان ه وه هه ست ده كه م له ژيني ك پتر ده ژيم...

بمبه خشه نامه له كورتي ده برمه وه چونكه به راستي له م ده مه دا نووسينيكي چه ند
لايم به مله وه يه كه هينديكيان دريژه يان هه يه و ناشي بوه خرين. ريژ و سپاسم بو
كاك وريا له گه ل ئاواتي گه ش بو ته مه نيكي دريژ و كامه ران و سوودبه خشي... هه ر
ئه وه نده م له ده ست دي ت به چا كه ي ئه و كه بلي م ئه گه ر مه لا بامايه كچيكي گه ش و
شيريني ئه و رو پاي م لي ماره ده كرد... ناكا خا وه ن مال و مندا ل بي، ئنجا چم بي ده ما له
ئاست هاوسه ره كه ي جگه له شه رمه زاري!

تا نامه يكي دي كه به يه كتر مان ده گه يه ني ده ستي ريژ و دو عاخوا زيت بو به رز
ده كه مه وه

به غدا 1996/3/16

برات: مسعود محمد

برا و دۆستی دلسۆز و قهردار کاکه ئاسۆس

سلّاو و هیتوای کامه رانیت

به ره له 20 رۆژیک نامه ی هه ره دوایینت گه یشت. به دوا ئه ودا باوکی به ریزت
«دیاریه کی کهم و بچوک» - به پیتی نه عبیری خۆت - ی بۆ هیتام بۆ هه ردوو یان
زۆر سپاست ده کهم... ده بوو زووتر جه وابت بۆ بنیرمه وه، به لّام له م بهینه ی - دوو
ههفته ی تیپه ریو - دا دوو چاری نه هه مه تیه کی قورس هاتم، به به ریه وه هه بوو که لکم
لی بیری به لّام، با بلین، قه ده ر به زه یی پیمدا هاته وه و چه یاره ی دام له وه ی که
«طاهر به گی جاف» کردی به شکات و «شکاندی په نجه کهم» ی لی کرد به
گله یی... چه ند رۆژیکان هاتو چۆ و هه لّسو که وتم به ته قیه و بیسملا و یارمه تی ئه م و
ئه و بوو... نووسینم پی نه ده کرا هه ر چونکه دامه زرانم بۆ نووسین به سه ر کورسییه وه
ئازاره خش بوو جگه له و زه بره ی به رانی راسته م که وتبوو ئه سه ریکه گی گه وره ی به جی
هیشته بوو به لّام ئیسکی نه شکاندبوو... ئیستاش له سیبه ری ئه و زه بر و رووداوه
ده جوو ئلمه وه... بۆ بیتالعی نووسینی زۆر و به په له م به مله وه بوو. تا ئیستا و مه ودایه کی
چه ند مانگی مه شغوولم ده کات.

«هه لۆ» 30 پرسپاری ئاراسته کردووم، ئه گه ر به پیتی پیزی پرسپاره کان خۆمی بۆ
به رده م ره نگه هه ر لیان نه به وه: پرسپاری یه که م «تایین چیه و بۆ ئیوه چی
ده به خشی» به نا چاری پرسپاره که م به ملی لایه نی «تاین وه ک دیارده ی کۆمه لایه تی»
نه ک «وه حی» ی ئاسمانیدا هیتا ئه گه ر نا سه د که شتی تیپدا ژیرا و ده بوو جگه له
زه حمه تی گه یانده وه یه کی جه مسه ری «وه حی» و «تایینی خۆرسک» ی سروشتی و
سه ر به کۆمه لایه تی. به لّام خۆدزینه وه ی ته واو له مه سه له که نامومکینه... پرسپاری
دووه م «تایین چه رۆلی له سه ر دروستبوونی نه ته وه ده گیریت؟» ئه مه شیان بۆ خۆی
ده ریا به که به به له م په ی نا کرئ... که پرسپاره کان هاتن خه ریکه ی نووسین بووم

لېم داوا کرابوو که له مانگیکدا به ئه نجامی بگه یه نم... نوره بریم لی کرد و که وتمه
سه ر ئه م پرسپاران به لکوو ده گه نه دهستی ماموستا شاکه لی و بلاو دهنه وه... هه لبهت
به لیکور تکر دنه وه و چاوپوشی له ته فسیلات...

کاکی خو شه ویست... بمه خشه له نه فه سکورتیی نامه که م، تا ئیستاش که داده نیشم بو
نووسین یان به عاده تی، ده بی ناوانه هه لستم بو حه سانه وهی ئه و جمگانه ی به
دانیشتی بیندریژ دهمه غینن.

سلاو ریژم بو کاکه وریای خو شه ویست و هیوای ته منه نی دریژ و گیانی شاد و
سه ربه رزی بو هه ردووتان له دؤستی راست و دروستی خو تانه وه.

به غدا 1996/7/4

مسعود محمد

تکایه ک:

له گه شتی ژبانم، له و شوینه ی باسی مو حاکه مه ی قوتابیه کانی سیلمانی هاتوو ه
ئایه تیکی قورئان له سه ره تاکه ی هه له یه کی بچوو کی تیدایه که نووسراوه «... اذا
جاءکم فاسق بنبأ...» راستیه که ی ئه مه یه «... إن جاءکم فاسق بنبأ...»: ئه مه ش
ئایه ته که یه: «یا ایها الذین آمنوا إن جاءکم فاسق بنبأ فتبینوا ان تصیبوا قوما بجهالة
فتصبحوا علی ما فعلتم نادمین»

له چاپی دووه مدا شکسته که هه لبه ستریته وه جیی سپاسه.

برا و براده‌ری به‌وه‌فا و دلسۆز کاکه که‌مال

گیانت شاد کانت خوش

نامه‌یی نووسراوی رۆژی 96/7/27 ت به‌ر له 10 - 15 رۆژنیک گه‌یشت. بیگومان
موژده‌ی گه‌یشتنی نووسینه‌که‌م له باره‌ی شیعی نالییه‌وه به‌ولای موژده‌وه بوو بۆ من
پاش گومبوونی 136 لاپه‌ره له هه‌ولێ هه‌ول جارم بۆ گه‌یاندنی... ده‌لیم، ئه‌گه‌ر
به‌لاته‌وه ته‌کلپه‌که ئیسک قورس نه‌بی، روون کردنه‌وه‌یه‌کم له‌م باره‌وه بلاو بکه‌یته‌وه
نه‌کا که‌سانێ کاغه‌زه‌کانیان بکه‌ویتته ده‌ست و به‌ ناوی خۆیانیان بلاو بکه‌نه‌وه، ئیتر بۆ
دوارۆژی ده‌رچوونی سه‌رله‌به‌ری نووسینه‌که له‌لایه‌ن ئیوه‌وه ئیشکالی‌ک دروست بکات
و گومانی نار‌ه‌وا له‌ کاره‌که‌ی من په‌یدا بکا: وه‌ک ئاگربری یان کوێر کردنه‌وه‌ی ریگه‌ی
دز ئه‌م روونکردنه‌وه‌یه له‌ به‌رژه‌وه‌ند خالی نییه. ئه‌و کیژه‌ خیره‌ومه‌نده که‌ ناوی
هیره‌ویه و له‌ لهنده‌نه‌ هاوناوی خوارزایه‌کم، د. هیره‌وه‌ علی عبدالله به‌لام خۆشناو نییه
ئیتر با ئه‌میشیان به‌ خوارزام بروات... له‌و ماوه‌یه‌ی پاش گه‌یشتنی نامه‌که‌ت سه‌رقالی
و نا ئارامی و نووسینی ناچاری وه‌لامه‌که‌می وه‌خراند، ئیستاش هه‌ر له‌ ژیر وشاری ئه‌م
پاله‌په‌ستۆیانه‌دام و، وه‌ک عه‌سای نابینا، قه‌له‌مه‌که‌م به‌ کوته‌کوته‌ دیری شاشووبیش
ره‌ش ده‌کاته‌وه... ده‌بی مه‌ره‌که‌بی دووکه‌لی هه‌ناوی هه‌لقراو تیکه‌ل به‌ فرمیسکی دل
و چاو نامه‌ی پرسه‌نامه له‌ کوردیکه‌وه بۆ کوردیک سیاپۆش بکات... وای که‌ ده‌ردمان
گرانه!

تا دیده‌نیه‌کی دیکه ده‌لیم: پیم نه‌کرا خۆم بپم، دل‌م بۆ ناردی.

به‌کزیه‌که‌وه له‌ دۆست

مسعود محمد

به‌غدا: 1996/9/9

من گوتم سەروی قەدت مەوزوونە ئەو طەبعەم هەیه
ئەو گوتی، «نالی»! بە میزابی کینایەتمان دەشوی

شەرەحە کە دەنووسی: بە یارم وت: بالای وه ک سەروت بەرز و ریکە، بۆیه کاریشی
کردۆتە من و شیعی جوانم بۆ دیت (یاخود بە کینایە مەبەستی لەوێهە بلی بۆیه
منیش ئارەزووم لیتە). یاریش لە وهلامدا وتی: بە ئاوی کینایەیی وه ک میزاوت دامان
مەشو... کینایەتی بێ بایهخی. شایانی من نین... بەم کینایە بیتامانە مەمکە بە بنیشتە
خۆشە ی ژیر زمانی خەلک...

ئەمە شەرەحە لە ئاست نیو بەیتی یە کەم راستەواتایەکی روالەتی وشەکانی بە دەستەوه
داوە بەلام لە ئاست وشەیی «موزون - مەوزوون» کورتی هیناوه کە هەر خۆی
بنەمای کینایەتی ناو نیو بەیتی دووهمە و کاکل و واتاو مەهارەتی بەیتە کە ی تیدا بۆتە
گەوهەری هەلبەستە کە.

وشەیی «موزون - مەوزوون» جگە لە «بەرز و ریکی» واتایەکی تری هەیه کە
«هاوکیش» رادەگەیهنی. لەمەوه وشەیی «سەرو» دەبی وشەیی هاوکیشی خۆی
هەبیت. بە لیگەرانی دوو وشەیی «گەر و، دەرو» هاوکیشی «سەرو» ن کە هەر دوویان
بریتین لە کون و بۆشایی. هەرچی (گەر و) وه پێوهندیی بە سەروی قەدەوه نییه: نە ک
هەر ئەمەندە و بەس، دەستەواژەیی «میزابی کینایەت» بە ناچاری «دەرو» دە کاتە
«هاوکیش» ی سەروی قەد، ئیتر بۆ خۆت لیک بەدەوه دەرویک لە سەروی قەد بیت
و «میز - اب» ی وه پال بدیریت کام شوینی ئافرەت دە گریتهوه؟ نالی خۆی لە
تۆمەتی بیته دەبیش رەها کردوو بە وهدا کە یار خۆی «میز - اب» ی کینایەتە کە ی
باس کردوو.

كاكه ئاسۆسى به ريز و خۆشهويست: ويژاي سلاو، وام له بيره كه واتاي ئهم به يته م له ياد چووبيته وه بيخه مه ريزي به يته كاني ديكه ي «شهرحي ديواني نالي». به لامه وه خه ساره ت بوو له په نهانيدا بمينيته وه. واشده زانم زيهنى چ كه س له وانهى به نالييه وه خه ريك بوون بو ئهم واتايه ناچن و نه چوون... بيگومان شويني خو ي ده گريته وه له گوشه يه كى هه ژارانه ي ره شنووسى ئه و رووپه رانه ي شهرحي باسكراودا و به خاموشي سپاسگوزارت ده يي له برى دۆست و برات.

به غدا 1996/9/28

مسعود محمد

ماموستا کاکه ئاسۆسی له دڵ نزیك

رۆژ باش و گیان شاد و ژيانت به ختیار.

دویتی نامهی میژووداری 96/12/11 ت گهشاندمیهوه. وا له سهری سالی تازهدا
1997/1/1 دهستم هه لگرت له نووسینی بهشی سینییه می مرۆف و دهو روبهر [رهنگه
بایی 70-80 لاپه رهیه کم رهش کردبیتتهوه] بۆ وهرامی نامه کهت که دوو مژدهی (1)
دهرچوونی کتیبه کهت (2) بژاری نالی و پهروشه کان... چاوه چاوی کتیبه کهتم: رالییوون
و نارازاییوون، بهزۆری، له ولاتی هه ره هه ره هه ره هه ره پيشکه وتووی ئابلاغ و قوریتان
بهنده به «قههر و میهر» هه کهی بهیتی نالی که دهلی:

قههر و میهری هه ره به جارێ سهیری دوو دهفتهر ده کا...

به تهمای ئینساف مه به له مرۆی دلکرمی... له وهش پترت لی داوا ده کهم که نابێ له
دۆستیش زویر بیت چونکه ئه ویش بنیادهمه و له وانیه گو شهیه کی دلی دارووشیت
به دیتنی به رهه مت که خۆی به رهه می نه بی یاخود له به رهه می خۆی قه شهنگتر بیت
یاخود هه ره له رپی خوادا هه زی لی نه کات. راستیه کهی گه لی جار نووسینی تیر و
ته سه ل پتر ره گی ناحه زی ده بزوتنی، هی له ر و لاواز جی حه سوودی بی بردن نییه...
باوکم به خه لکه که دهلی:

حه سوودن بۆیه بازارتان که ساده

نه زانن بۆیه طاعه تان فه ساده

له لایه ن «نالی» و «په رو ش» هه وه: کاکي چاک تا ده کرئ خیرایی پیوسیته له
چا پدانیا ن... نووسینی دیکه م لای هه لویه [کاغه زی هات که پینی گه یشتووه] و ئه م
به شه ی سینییه می «مرۆف...» یش به ریگه وهیه... منیش له حالیکي وه هادا نیم گوئ

نەدەمە کات و ناکات: وا پیم له 78 سالیادیه و دنیاکەش چەرخوفەله که... زۆرم قسه و بیرورا هەن تایبەت بە خۆمن: له وانهیه هیندیکی بەزەحمەت رپی بلاوکردنەوه یان هەبی، رەنگە - ئەگەر بۆم نووسرا دواى بەسەر چوونم رووناکی بینیت زۆریش جیى داخە له هەناوی مندا بخنکیت... تەقیەم له بلاوکردنەوهی ئەو بیرورایانە دەجیتەوه بۆ لایەنی بەرژەوهندی خەلکە که نەک ترسی زیانی خۆم...

هەلۆ له نامەکهی خۆیدا له بارەى ئەو 74 لاپەرەیهی بۆم هەناردووە دەلی له گەل مامۆستا شاکەلی پێوهندیم کردووە بۆ له چاپدانی بەلام «جاری بریک کیشەى هەیه و وا بە نیازین له داهاووێه کی نزیکدا بیخهینه بەر دەستی خویتهری کورد» نالی کیشە که چیه و چەند دەخایه نی. من که له پەرۆشی نووسین بم هەزیش دەکەم بزانی کیشەى «جاری» چیه!

بەهەویای پیکترگەیشتنی «نامەیی» له داهاوویدا منیش «جاری» دەستی دوعاخوازیت بۆ هەلدهبرم و ئاواتی هەرە چاکوپاکت بۆ دەخوازم، زۆر زۆر سلاو و ریزیشم بۆ کاکە وریاری خوشەویست.

1997/1/1

به ریز و خوشه ویست ماموستا ئاسۆس

ویرای ریز و سلاو و ئاواتی سهر به رزیت، سپاس بۆ په رۆشیت به ئه رکه کانی منه وه...
«گوئ مه ده ری، له پیاوان ده قه ومی» نامه که ت به ر له 5-6 رۆژ گه ییشت،
سه رقالیه کم هه بوو به ده ست نووسینی ناچار ییه وه، وا له ده رفه تدا ئه م چه ند دیره ت بۆ
ره شنووس ده که م.

به شی سییه می «مرۆف و ده ورو به ر» به پایان گه ییشت: به داخه وه باری ناله باری
«کوردا یه تی» پشکیکی زلی له فکر و عاطفه م دزیه وه... راستیه که ی به ئانقه ست
ده ستم هه لگرت له دریزدان به نووسینه که م به لکو له دوا رۆژیکی ئارامتر بگه ریمه وه
بۆی... من نووسینه که بۆ تو ده نیرم ئیتر چۆنت باش زانی وه ها بکه... نه مزانی گه شتی
ژیانم به چی گه ییشت!

ماموستا شا که لی 50 دانه ی په رزینی بی ده نگی بۆ ناردووم... ئیشتا به شیکی دووه می
پرسیار و وه رام (لای کاک هه لۆیه، ئه میان له وانیه دوو هینده ی په رزین ده رچیت)
تاقمیکی نویی له پرسیار ناردووه به و ئومیده ی که به زووترین کات وه رامیان بگاته
ده ستی... درێخ ناکه م به لām منیش مه کینه نیم به کاره با ئیش بکه م... له م رۆژهدا 3-4
داخوازیی نووسین له سه ر که سانی ناودارم لی داواکراوه نازانم چیان له گه لدا بکه م:
دریژه پیدان پیویسته و به مجیزی خوشمه له به ر نرخی بابته و ئابرووی خۆم به لām
نووسینه که پیشه کی ده بی بۆ کتییی سه ر به و ناوداران. پیشه کیش دریژه هه ناگری...
له لاپه ره به یته که ی نالییه وه: تی نه گه ییشتم چۆن من ئه و به یته م شه رح داوه و له گه ل
تیکرای نووسینه که دا بووه. به یته که ئه مه یه:

من گوتم سه ری قه دت ... هتد

له نامەى پيشووترم بيرووراي خوّمم لهسەر تەرجه مه كهت بهيان كردهوه به لام له گهّل
ئهسلّي كتيبه كه زور دوست نيم: من ههز ده كه م «ميژوو» هه ناسه هه ليني نه ك له
قه دو بالاي پاله وانان بئاليت. سهردانه واندين به ميژوو بو برياري دهستوورات ئه وهى لى
پهيدا نابى كه ده بى پهيدا بى: ميژوو فهرقى نيه له گهّل روظانى عاده تى كه تيده پهرن
به بى دهستوور. حازر چه ند دهستوور يه ميژوووش هه ر هينده. ئه شه دو بيللا سه دى
هه شتاي كرده و گوتهى خه لك بى ناوه رۆ كه...

سياسى كه مه قاله ده نووسيت به رۆحى زاواى شهوى بوو كيني تهوش و تراشى
ده كات... خولاسه واقيعى ژيان له گهّل توّمارى ميژوو ليكتر دوورن... لي ره دا ده رفه ت
نيه خوّم روون بكه مه وه. با جارى دو عاخوازيت لى بكه م به ئاواتى شادى و
سه به رزيت هوه و بژيت بو براتان.

به غدا 1997/2/29

مسعود محمد

مامۆستا کاکه ئاسۆ

له دلهوه یاد و سۆزم بۆت تیک دهئالین:

تکایه ئه و نامهیهی بۆ کاکه هه لۆم نووسیوه له گه ل «توضیح» ه که ی مه کته بی
«یه کیه تی» بۆ ناوبراوی به ریز، له بهرلین، بنیرن... سپاسگوزارتم.

نهمدهزانی سه فهری ئهمجارهم بۆ ههریم وه ها دریز خایین ده بیت. له و بهینه چی
نامه یه ک و راسپارده یه ک بۆ من به ری کراییت لپی بی ئاگام... خامۆشیم لیان و له
خاوه نه کانیا ن ه ی ناچاریه.

ئاواتی به خته وه ریت له به رای ی ئامانجه کانمه.

هه ولیر: 1997/7/11

هه قالت

قه‌دردار و قه‌درزان، دۆستی بیغیل کاکه ئاسۆس!

پر به‌دل بۆت ئاره‌زوومه‌ندم!

به‌کورتی: به‌ر له‌نزیك مانگیك، له‌هه‌ولیر نامه‌یه‌که‌ت گه‌یشت. وام له‌بیره‌جه‌واپیم نووسیه‌وه... له‌به‌رودوای مانگی 7 به‌ناساگیه‌کی قورسه‌وه به‌ره‌و به‌غدا هاتم... هه‌روا به‌حال هیزی جووله‌م تیدا مابوو. ئه‌مرۆکه‌که‌هه‌وازانم 8/10 و یه‌ک شه‌موه‌ده‌رۆژه له‌به‌غدام به‌نه‌ساگی و بیه‌یزی به‌ده‌ست ئه‌نفلۆنزاوه. 3 نامه‌ت گه‌یشتبوون: یه‌کیان 97/4/18 نووسراوه. باسی پاره‌ی 1300 دۆلاری تیدایه: پاره‌که‌گه‌یشتوه کاکه‌نیعمه‌ت دلنیا بی. وا‌ره‌سیدیکی ئه‌و پاره‌یه‌م له‌گه‌ل نامه‌ی به‌رده‌ستدا بۆ هه‌نارد.

کاغزی دووه‌مت له‌6/17 نووسراوه. باسی گه‌یشتنی به‌شی سییه‌م له‌«مرۆف و ده‌وروبه‌ر» ده‌که‌یت... ئه‌میان بۆ تۆم هه‌ناردراوه. چی‌تر هه‌یه‌بۆ هه‌لۆیه: که‌هاتم بۆ هه‌ولیر ئه‌دره‌سی هه‌لۆم لانه‌بوو به‌ریکه‌وت کۆنه‌ئهدریستیکت که‌وتبوه‌ناو جانتاکه‌م... هه‌لۆش دلنیه‌گه‌رانه له‌نه‌گه‌یشتنی جه‌وابی پرسیاره‌کانی تکایه‌بۆی بنیره. راستیه‌که‌ی گو‌تارم له‌سه‌ر د. که‌مال مه‌به‌سیکی بنه‌ره‌تی بوو که‌بگاته‌ئهوروو‌پا، که‌سیکی پینی بو‌یریت قوولایی و دوو‌رای تیدا ده‌دو‌زیتته‌وه له‌فکر و سیاسه‌ت: تکایه‌بۆ هه‌لۆی بنیره‌خۆشت نوسخه‌ی له‌سه‌ر بگه‌وه.

نامه‌ی سییه‌مت له‌7/3 نووسراوه: وا‌دیاره‌لزووم نه‌بوو داوات لی‌بکه‌م به‌شه‌که‌ی هه‌لۆ بۆ هه‌لۆ بنیریت چونکه‌له‌م نامه‌یه‌دا باسی هه‌ناردنی شته‌کانت کرددوه... نازانم چۆن و چۆنی باسی وه‌رامدانه‌وه‌ی من بۆ ئه‌میر حه‌سه‌نپوور که‌وتۆته‌ئهو شوینته‌وه... هه‌ر چۆنیک بی‌ت تی‌خیره‌ئینشاللا...

براکه‌م: نازانم تا‌چه‌ندیک نه‌ساخیه‌که‌م په‌کم ده‌یه‌خیت له‌نووسین چونکه‌له‌ده‌روونه‌وه‌تیم ئالاه... که‌ئهم دیرانه‌ده‌نووسم پال به‌خۆمه‌وه‌ده‌نیم. حه‌زم ده‌کرد له‌باریکی سازگارتر و به‌میزاجیکی ته‌یارتر له‌گه‌لتدا دو‌ابامایه‌جا ئه‌گه‌ر نو‌قسان

نامه که م داخوازی کرد شتت بو روون بکه مه وه لیم داوا بکه و له ری هی هه ولیریشه وه
پیوه ندیم پیوه بکه چونکه ده بی دوا ی چاکبوونه وه م بو ئه وی بجمه وه.
به ناچاری ده ست هه لده گرم له نووسین... تا جار یکی دیکه به خوات ده سپیرم.

به غدا: 1997/8/10

برای دل سوژت

مسعود محمد

براگیان کاکه ئاسۆس

که یفاتە قنچ... دلت کامران بیت

دویتی به دوا چەندین رۆژی تفتوتال له نه ساخی ئەنفلۆنزادا جهوابی نامه کانی 4/18 و 6/17 و 997/7/3 م بهرێ کردیت که له ئوردنهوه بخرینه پۆسته... پیشتەر له ههولیر که دوو مانگی تیدا مامهوه جهوابی نامهیه کی دیکه تم هه ناردبوو بۆت. 1300 دۆلاره که ده میکه گه یشتوووه و وه صلی ئەویشم خستۆته ناو نامه ی دویتیوه. هه ر هینده بابای نامه هه لگری دویتی خوا حافیزی کرد نامه ی 997/7/25 ت گه یشت که بریتی بوو له په رۆشی بیجهوابی و خاموشی من به رانبه ر نامه کانت... بیلم چی! له هه ولیر مامهوه به ناچاری و ئاگاداری به غداش نه بووم که نامه ت که له که یان کردبوو ده مه به شکه ی بیئۆقره بیان لی بوو... ئەم نامه یه به به ریدی به غدادا ده نیرم... زۆریش بیتاقه تم هه ر هینده م به به ره وه یه سلّوت لی بکه م و ئاواتی چاکه ت بخوازم ئیتر به خشه گوناھیکی بیتاوانه!

به غدا: 1997/8/12

له براته وه

مه سعود محمد

كاكه ئاسۆس

شەو باش

ئەم ھەلانەي كەوتونەتە چاپى «پەرۆشەكان» وا ھاتن بۆ خزمەتت: رەنگە بېسوود
نەبى بەسەر خەلكە كەدا بۆلۆ بىكرىتەو، ھىندى ھەلەم پىشگوى خىست لەبەر بى
ئەھمىيەتيان... ئىتر خۆت سەرپىشكى لەوھى بە پەسەندى دەزانىت و بژىت بۆ برات.

بەغدا 1997/9/2

مسعود محمد

ههولیر: 1997/10/25

کاکه ئاسۆس: بهرێزهوه سلاوت لی ده کهم، وێرای ئاواتی تهنسازی و کامه رانیت.

له ناوینچی ئەم نامەیه نامەیه کم ههیه بۆ مامۆستا کوردۆ، ئەدرهسه که ی لام نییه تکایه له لای خۆتهوه بۆی بهرێ بکهیت. ئەو کاغەزی بۆ بهغدا ناردبو منیش وام له ههولیر... کاغەزه که ی، به دهست بۆم هات به لام بی ئەدرهسه...

بهینولکینکه خه بهری یه کترمان نییه، وایزانم وهرامی دوایین کاغەزتم دایهوه له گهڵ رهسیدی 1300 دۆلاره که ی «بوو به داستان». نازانم نووسینه کانم سهریان به چیهوه ناوه! ماون نه ماون... زیندوون مردوون... لێره و له ههولیر ته کلیف کرام بنچینه ی کۆرپکی زانستی «زانایاری» دامه زرتیم به ریکخستنێ یاسایه کی خۆم لێی رازی بم... یاساکه م نووسی رهنگه له و رۆژانه دا بدریته پارله مان بۆ موافقه. داخم ناچی شه ری دوایین رۆژی 10/13 له مپه ریکی زلی خسته پیش یاسا و کۆره که به دابرا نی سلیمانی و ههولیر له یه کتر... پیشتر من نامه م بۆ سلیمانی هه نارد که سیاسه تی تیکه ل نه که ن و ری به خه لکه که بدریت به شداری بکات له و کاره... وهرامیکی نه رم و نیان هاته وه... به ته ما بووم بچمه لایان بۆ ریککه وتن له سه ر نامزه دکردنی ئەندامان و چی و چی «که چی له به ختی که چم به گولله خامه شکا...»... به وشاری ئەمریکا و ئینگلیز شه ره که وه ستیندرا که چی له دوینیه وه هه را دهستی پێ کرده وه و کاره با ی ههولیر بۆ جاری دووهم بر... ناشی بلیم ئەمه به ختی کورده به لام، هه روا، له په نا به خت و به ته نیش و رۆخیه وه چاره نووسی میژوویی کورد به دهنگ دیت له به رای 2500 سال نه داری و نه زانی و بیکانی تا ئەم رۆزه ی تیدا ده ژین (یان نازین)!

سهیره ئەمما سهیر، کورد به زمانی خۆی هه چی نه نووسیوه تا ئەو رۆژانه ی ده وری نالی و کوردی و بهر له وان له سه رده می مه لای جه زیری و ئەحمه دی خانی که به هه لبه ست کوردیان نووسیوه... رهنگه هه لبه سه ته که ش پتر جوداوازی له هجه کانی

رهنگر یتر کردیت بو شه چه قی ناوچه گه ری ئەم کاتەمان. ئیمە هیچ ئابووریە کمان
نەبوە سنە بە هەولیر و دیار بە کرەو بەستیتەو، ئەمما جلۆبەرگی جودا و ئاخاوتنی
جودامان هەبوە لیکترمان نامۆ بکات. کە ئابووری نەبوو، دوو زینی پردی و بادینان و
ولاتی کرد بە سیکەرت ئەشە دو بیلا هەتا دەورانی حکومەت عیراق، لە سیبە کان و
چلە کان و بەملا تریشەو دەبە ی پەرینەو بەسەر ئەو دوو ئاوەو راپەڵ کرد. ژنی
بەری بابان هەتا دەمرد بەری سۆرانی نەدەدیت، هی سۆرانیش بادینانی نەدەدیت
چونکە بە هاوینش ئاوە کان رییان نەدەدا ئافرەت بە پییان یان بە سواری کووچە کە،
لێیان بپەریتەو... نامە تەمام وەسسلام.

لە براتەو

مسعود محمد

وا لە گەڵ کاغەزە کاندای ئەم گوتارەشم بو هەناردیت کە لە ئاهەنگی هەلدانەو دە.
کەمال مەزەهرم خویندەو، لە بەغدا، بە بۆنە ی گەیشتنی بە تەمەنی شەست سالی.
هەرچەند دارشتنە کە ی سفته و میشک بە خۆیەو خەریک دە کات، دیسانەو
یادگاریکی نازۆیە و لە دلمەو هەلقوڵیو... بیخوینەو...

کاکه ئاسۆس، برای راسته‌قینه!

له کامه‌رانیدا به‌ته‌مه‌نی درێژه‌وه‌وه هه‌ر سه‌ر به‌رز بیت.

چهند رۆژنیک له‌مه‌وه‌به‌ر نامه شیرینه کورتیله‌که‌ت گه‌شیت «دلم پێی فینک بوو»
چاوم گه‌شایه‌وه‌وه سوپاسیش بۆ هه‌ولێ پیاوانه‌ت له پیناو دل‌راگرتنی من... براكه‌م!
کاتی خۆی له ده‌می قوتابیه‌تی هیندی ته‌عبیری کوردیمان پاته‌وبات ده‌کرد به
عه‌ره‌بی یه‌کیک له‌وانه «گوێ مه‌ده‌ری» بوو، ده‌مانگوت: «لاتنطی اذن»... من بۆ
خۆم پیم خۆش بوو به‌و ته‌رزه‌ مامه‌له‌یه بگه‌شیته‌وه، ئنجا به‌ عاده‌ت پاش عه‌سر
ده‌چووینه سینه‌ما، دواتر ده‌چووین له شارع ابو نواس ماسی مزگوفمان بۆ ساز ده‌درا،
منیش ده‌مگوت: «رحنا الی ثلاثین مابقی [سی-نه‌ما] بعدین رحنا الی باب الشرقي
شارع ابو نواس اکلنا بقی ثلاثین [ما-سی]». ئیتر ئه‌مه له زاران خۆش ده‌هات، هه‌ر
براده‌ره‌ش که هونه‌ری ئه‌وتوی زانیبا درێخی نه‌ده‌کرد. تۆش هه‌ر وه‌ها بکه و بلی «لا
تنطی اذن...».

له باره‌ی نووسینه‌کانمه‌وه: براده‌ریکی کۆبی به‌ر له چهند مانگیک له هه‌ولێر هاته‌ لام،
خۆی له ئه‌وروپا ده‌زی، گوتی سییه‌م کۆمه‌له پرسیاره‌کان له‌گه‌ڵ دوو کۆمه‌لی
له‌مه‌وپه‌ش به‌یه‌که‌وه ده‌کرین به‌یه‌ک کتیبی سه‌رله‌به‌ر نه‌ختیکیش باسی ئه‌ملا و
ئه‌ولای نووسینه‌کانی دیکه‌م لێ بیست به‌شیکم له‌بیر نه‌ماون وا بزانه‌م باسیکی
«سروه» ی ورمیشی کرد له‌ بواری نووسینی منه‌وه... ئه‌وه‌ی له بیرمه له نووسینه‌کانی
به‌ ئیوه‌ گه‌شته‌وه [ره‌نگه‌ سه‌هووم کردبیت و هیندیکیان بۆ غه‌یری ئیوه‌ چووبی]
بریتیه‌ له:

1- دووباره‌ چاپکردنه‌وه‌ی گه‌شتی ژيانم به‌و هینده‌ی لیشی زیاد بووه.

2- به‌سه‌رداچوونه‌وه‌ی شه‌رحی دیوانی نالی...

3- به شی سییه می مروّف و دهو روبه ر... ئنجا ئه گهر ئه مانه لای ئیوه بن و چاپ کردنیان زهحه مت بیت بوّ خۆمی بنیره نه وه، له هه ولیر ده شی چاپ بکرین.

مامۆستا سهروهه کاغه زیکی ناردبوو بۆم، ئه وسا له هه ولیر بووم تیینه کی کردبوو له باره ی وشه ی «بیخوا» atheist که من له نووسیندا به کارم هیتاوه. به لایه وه وشه ی (خوانه ناس) په سندتره وه ک که له سلیمانی به کاری دهیتن. به داخه وه ئه درسه که ی لام نه ماوه پی بیلمه وه: «بیخوا» بوّ «ملحد» راسته. هه رچی خوانه ناس، حکومه تنه ناس، هه رام و هه لال نه ناس تا کو تایی نه ناسان ناگهن به إنکار کردنی هه بوونی شتان ته نانه ت خه لکی سلیمانی له م باره وه ده لاین: خوام نه بی، نالین: خوام نه ناسی بی، به ئاسایی خه لکی کورده واری له ده می تووره بووندا ده لی: ناتناسم... تۆم نه ناسیوه. ئنجا ئه گهر لیت زهحه مت نه یه ت کاغه زیکی بوّ بنووسه، له گه ل سلا و ریزم بوی، مه سه له ی بوّ روون بکه وه، مه منوونی هه ردووتان ده بم. کوردی خۆمان که زیده رازی ده بی له که سیک پی ده لی: گونه که ت خۆم، من ده بی گونی دووان بخۆم...

ده وری 6 مانگی که له به غدام، راستیه که ی له هه ولیر نه مه ده توانی بنووسم له بهر سه رقایی فلان هات و فلان ویستی... له و بهینه که وتمه سه ر نووسینی خوولیا به ک له ده می که وه تی ده فکر م و لپی راده میتنم. نووسینه که شم به عه ره بییه نه ک کوردی چونکه بابه ته که فکریه پیوه ندایه تی به کورد و غهیری کورده وه نییه، بوّ هه موو ئاده میزاده، واته له باره ی ئاده میزاده وه یه، سه ره باسه که به م جو ره ده کریتته وه کوردی «کۆمه لگه ی مروّف: بوچی له شیتخانه ده چیت؟». راستی له سه ر ئه وه بوو که خوینه ری کتیبی عه ره بی پتر له هی کوردی، کورده که ش له عه ره بییه که حالیه. به ته مام له م رۆژانه ی نزیک بچمه وه بوّ هه ولیر: ده وری 6 مانگ ده بیت له به غدام.

به دست کوزانه‌وهی کارهبا ناراحه‌تم شه و جارئک و رۇژئش جارئک ده کوزئته‌وه، هه‌ر جاره 2، 3 سه‌عات بئ کارهبا ده‌بئن: له گه‌رمای هاوئن بئ کارهبا نه‌نووئسئن نه‌ غه‌ئرئ نووئسئن بۇ من له ئئمکاندا نه‌بوو، ته‌نها باوه‌شئئم به‌ کاره‌ده‌هئنا... شه‌وانه به‌ بئ کارهبا و به‌ کارهبا هه‌تا به‌یانئ خه‌وم نه‌بوو، ئئستاش که‌ فئئک داها‌تووه هه‌روه‌ها، کاتئ خۇئشئ له‌ نئوان 1945 و 1952 شه‌وانه‌ئ زستانم تا به‌یانئ به‌ دم نووئسئن و خوئئندنه‌وه و رادئووه به‌سه‌ر ده‌برد. له‌ به‌ره‌و کۇتائئ 1952 مامم که‌ شوئئئ باوکمئ پرکردبووه گئانئ سپارد منئش بۇ ئه‌وه‌ئ له‌ مه‌لایه‌تئ رزگاربم خۇم کرد به‌ حاکم له‌ سلئمانئ. سه‌وت سائئ نئوان 945 و 952 کزئ دوائ ده‌رچونئ حقوقم و مه‌رگئ مامم به‌ تئفکرئن گه‌لئک گریئ هه‌له‌ت و په‌له‌تئ سئاسه‌تئ سه‌ر به‌ چه‌پایه‌تئ و بئروباوه‌رئ پووچه‌لئ کۇنه‌واری بۇم کرانه‌وه... دوو به‌رگئ مرۇف و ده‌وروبه‌ر دوواتر هئ سئیه‌مئش به‌ره‌ممئ ئه‌م رسته‌ه‌ن که‌ به‌ عه‌ره‌بئ له‌و سائانه‌دا نووئسئوه‌تم «لئس قصارئ العقل أن یمتنع عن تفسیر الاشیاء التئ لا یفهمها ولکنه یفسرھا تفسیرات خاطئة»... با سه‌رت نه‌ یه‌شئئم به‌و قسانه‌ئ پچر پچر.

وا له‌م ده‌مه‌دا سه‌عات 2,55 دوائ نئوه‌رۇ گوئم لئیه مه‌لای عه‌سر بانگ ده‌دات یان خه‌رئکئ دوعای پئش بانگه، منئش له‌ به‌ره‌کاتئ نوئزه‌که سه‌رت ده‌حه‌سئئمه‌وه له‌ خوئئندنه‌وه‌ئ قسه‌ئ بئسه‌روپا.

بژئن بۇم و بۇ پئاوه‌تئت به‌ شادی و سه‌رفئرازئ

به‌غدا 1998/11/2

له‌ براته‌وه

مسعود محمد

له دواين نامه م شهرحی بهیتی نالیم بۆ هه ناردی که پیشتر له بیرم چوو بوو. له نامه ی ئه مجاره ت باسی گه یشتنی ناکه یت ده بی له ریگه فۆتایی وا شهرحه که دووباره ده که مه وه. به یته که له سه ره تایی لاپه ره 697 ی شهرحی مه لای موده ریس هاتوو:

من گوتم: سه روی قه دت مه وزوونه ئه و طبعه م هه یه
ئه و گوئی: «نالی» به میزابی کینایه تمان ده شو ی

شهرحه که ی دیوانی نالی لیره دا ده نووسمه وه:

واته: به یارم وت: بالایی وه ک سه روت به رز و ریگه، بۆ کاریشی کردوو ته من و وا سروشم ریگ و پیگه و شیعری جوانم بۆ دئ (یاخود به کینایه مه بهستی له وه یه بلێ بۆیه منیش ئاره زووم لیته). یاریش له وه لاما، وتی به ئاوی پلووسکی وه ک میزاوت دامان مه شو. (مه بهستی یار له وه یه بلێ کینایه کانت ئه وه نده بی بایه خن شایانی شانی من نین و له وه ئه چن بنیاده م به ئاوی پلووسکی باراناو داشۆردئ، یاخود، به م کینایه بی تامانه مه مکه به بنیشته خو شه ی ژیر زمانی خه لک و ناوم مه خه ره ناو ناوان).

ئه م شهرحه زۆر دووره له حه قیقه تی مه بهستی نالی و واتای به یته که. وه ک من بۆی ده چم ئه مه یه واتاکه ی:

له رسته ی «سه روی قه دت مه وزوونه (جاران ده نووسرا: سه روی قه دت موزونه) وشه ی «سرو» که مه وزوون بی هه م راده گه یه نئ که ریگوپینک و قه شه نگه و هه م راده گه یه نئ که وشه هه یه «موزون» ی «سرو» به واتای هاوکیش و وه زنی «سرو» له گۆ کردندا.

دوو وشه هه ن هاوکیشی «سرو»: یه کیان «گرو» — گه روو» ئه وی دیکه یان «ده رو — دروو». هه رچی «گرو» وه دووره له قه د. «درو» له ری و وشه ی «میزاب» هه وه ئه و

کون و کهلینه ده گریته وه که «میز - اب» ی پیدا دیت. دیاریشه کوئی ئافرهت و قهده که ی کون بیت و [دهرو بیت] جیی ئه و میزابه بیت.

فهنی کینایه که شی له و وشه ی «موزون» دایه که هاوکیش بو «سرو» پهیدا ده کات و هاوکیشه که ش به قهده که وهیه و کونیشه...

له نوسخه ی دیکه دا دیتوومه له جیاتی «ئه و طهبعم ههیه»، نووسراوه: «وا طهبعم ههیه». وشه ی «وا» به واتای «کرایه وه - مفتوح» دیت. ئنجا ئه گهر «مهوزوونه وا» بگوتری، راده گه یه نی که «درو» ه که کرایه وهیه نه ک کونی کویره که دووبه ده ر نییه. له لایه ن واتاوه چ «ئه و طهبعم» و چ «وا طهبعم» بیت هه مان شت ده به خشن چونکه به ریتووسی کون هه ر دنووسرا «طبعم» له بری «طهبعم».

به ماموستا شاکه لی رابگه یه نه (زهحمهت نه بی) ئایا ده عوه ته که ی کرابووم بو ئۆپساله هه ر به رده وامه؟ چونکه ده لین مهنع نه ماوه له سه ر سه فه رم. که نه مایی هه رییم بکری سه فه ره که ده که م، کچه که شم «بنار» له گه لمدا ده بی.

«...»